

Måndagen den 16 april

Kl. 13.00–16.12

§ 1 Debatt med anledning av vårpropositionens avlämnande

*Debatt med anledning
av vårpropositionens
avlämnande*

Proposition

2017/18:100 2018 års ekonomiska vårproposition anmäldes.

Finansministern överlämnade 2018 års ekonomiska vårproposition 2017/18:100.

Anf. 1 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Herr talman! För snart fyra år sedan bytte regeringen riktning på politiken, och det har gett resultat. Ekonomin är stark. En kvarts miljon fler har ett jobb att gå till. Sverige är ledande i klimatomställningen. Fler anställs i skolan, vården och omsorgen. Och statsskulden är den lägsta sedan 1977. Vanligt folk får del av Sveriges framgångar – barnfamiljer, studenter, fackligt organiserade löntagare och pensionärerna, som har byggt upp det land som vi alla är så stolta över.

Politiken gör Sverige starkare när vi väljer att investera i det gemensamma i stället för att göra stora skattesänkningar för dem som tjänar mest. Det växande välståndet kan komma hela svenska folket till del om den politiska viljan finns där. Och regeringen tar nu mandatperiodens arbete i mål, med offensiva satsningar för att bygga ut välfärden, få fler i jobb, ta nya steg mot ett fossilfritt Sverige och snabba på etableringen av nyanlända.

Herr talman! För fyra år sedan befann sig Sverige i ett besvärligt ekonomiskt läge. Underskottet i de offentliga finanserna hade tillåtits växa till över 60 miljarder kronor. Trots många lediga jobb hade arbetslösheten bitit sig fast, och antalet arbetslösa ungdomar var så många att Sverige fick krisstöd av EU. Kunskapsresultaten i skolan sjönk. Och orättvisa, ofinansierade skattesänkningar prioriterades medan jobben, välfärden och klimatet fick stå tillbaka.

I stället för att utveckla den svenska modellen, som bygger Sverige starkt och framgångsrikt, påbörjade den borgerliga regeringen dess avveckling. Steg för steg tilläts Sverige bli lite mindre som Sverige.

Under den här mandatperioden har regeringen i stället bedrivit en reformpolitik som lägger grunden för en bättre framtid. Underskott har vänts till överskott på 50 miljarder kronor. En ohållbar migrationspolitik har lagts om. Och investeringar i det gemensamma samhällsbygget har mins-

kat klyftorna och stärkt ekonomin. Samtidigt har regeringen byggt skyddsvallar för sämre tider. Sverige står nu bättre rustat för att möta framtiden och dess utmaningar.

Herr talman! Utvecklingen går åt rätt håll. Och förutsättningarna för att lösa samhällsproblemen finns där. Det är politikens ansvar att ta dem till vara. En ansvarsfull regering ska agera när poliser säger upp sig på grund av dålig arbetsmiljö, när föräldrar är oroliga för att deras barn köper smuggelsprit på en lastkaj i köpcentrumet, när cancersjuka inte får vård i tid eftersom det saknas sjuksköterskor och när pensionärer knappt har pengar så att det räcker till hyran. Ansvar är att fortsätta bygga ut välfärden, att bekämpa kriminaliteten med rättsstatens alla medel och att se till att fler kommer i arbete i hela landet.

Grunden för alla investeringar i samhällsbygget är att alla som kan jobba också ska jobba. Det gäller oavsett om man är kvinna eller man, om man är född här eller har kommit till Sverige. Målet om EU:s lägsta arbetslöshet vägleder den ekonomiska politiken. Regeringen har infört utbildningsplikt och avskaffat vårdnadsbidraget. Extratjänsterna för långtidsarbetslösa och nyanlända blir fler.

Tack vare att en kvarts miljon fler människor har ett arbete att gå till sedan regeringen tillträdde är andelen människor som behöver försörjningsstöd av socialförsäkringar eller andra ersättningsystem den lägsta sedan 1981.

Bristen på kompetent arbetskraft är fortfarande hög. 100 000 jobb står lediga. Den som saknar arbete ska möta både höga krav och goda möjligheter att skaffa sig de kunskaper som krävs av svenska arbetsgivare. Utbyggnaden av Kunskapslyftet fram till år 2021 kommer att omfatta 100 000 platser inom yrkesinriktad kommunal vuxenutbildning, folkhögskolor, yrkeshögskolor, universitet och högskolor runt om i hela Sverige.

För att underlätta facklig organisering införs skattereduktion för medlemskap i fackförbund. Den svenska arbetsmarknadsmodellen förutsätter starka och jämbördiga parter, en stark arbetsrätt, hög grad av facklig organisering och arbetsvillkor som är jämställda och hållbara. De jobb som växer fram ska ha goda villkor, och social dumpning ska bekämpas. Sverige ska konkurrera med kunskap och kompetens, inte med låga löner. Och på svensk arbetsmarknad ska svenska löner och villkor gälla för alla.
(Applåder)

Herr talman! Den svenska välfärdsmodellen förenar på ett unikt sätt ekonomiskt välstånd med hög jämlikhet mellan människor. Styrkan i svensk ekonomi ska märkas för pensionärer som har varit med och byggt Sverige till det land som vi är så stolta över. I Sverige ska vi hedra våra äldre, inte straffbeskatta dem.

Barnfamiljernas ekonomi stärks när barnbidraget nu har höjts för första gången på tio år. Det vi ser framöver är att förbättrad folkhälsa gör att vi både lever allt längre och blir allt friskare samtidigt som vi väljer att skaffa fler barn på grund av god privatekonomi, pålitlig barnomsorg och väl fungerande föräldraförsäkring.

Att både andelen barn och andelen äldre växer är ett styrkebesked för Sverige, men det är också en utveckling som ställer nya anspråk. Vården, skolan och omsorgen ska byggas ut i den takt som behoven växer. Och framtidens personalbehov ska såklart mötas med fler och innovativa lösningar. Men det kommer aldrig att räcka. Om alla ska ta del av välfärd av

hög kvalitet, oavsett var man bor i landet, behöver minst 200 000 människor anställas i barnomsorgen, skolan, sjukvården och äldreomsorgen det kommande årtiondet. Detta kommer att vara den största arbetsuppgiften nästa mandatperiod.

Regeringen har lagt grunden för det arbetet med investeringar i välfärden på över 35 miljarder kronor, som har gjort så att över 100 000 fler har kunnat anställas i välfärden. Inom skolan handlar det om 28 000 fler anställda, i förskolan är barngrupperna de minsta på tio år och fler anställs i förlossningsvården, tack vare regeringens stöd till landstingen. Det är på den vägen Sverige ska fortsätta, med investeringar i välfärden i stället för att göra stora skattesänkningar.

(Applåder)

Herr talman! Grunden för ett tryggt samhälle läggs med hög sysselsättning, kunskapsskola av hög kvalitet och solidariskt finansierad välfärd. Men tryggheten kräver också en stark stat som beslutsamt slår ned på kriminalitet och som upprätthåller lag och ordning.

Att rättsstaten värnar medborgarnas säkerhet är grundläggande för vår demokrati. Därför ska tryggheten öka i bostadsområden, på tågstationer och resecentrum, på sjukhus och i skolor. Skyddet ska stärkas för blåljuspersonal. Och kampen mot terrorism och extremism ska intensifieras. Ordning och reda vid gränserna förstärks för att strypa flöden av vapen och narkotika, som är själva blodomloppet i den organiserade brottsligheten. Därför får tullen och polisen ökade resurser.

Inför höstens allmänna val rustas samhällsinstitutioner för att möta både yttre och inre hot mot svenska folkets rätt att i fria val utse sitt eget styre. Journalister, lärare och bibliotekarier, som utgör själva infrastrukturen i fråga om att upprätthålla faktakunskap och det fria ordet, ska stå starkt rustade. När falska nyheter, hot och hat förgiftar det demokratiska samtalet ska Sverige vara ett land i sammanhållning där yttrandefriheten står stark.

Herr talman! Jämställdhetsrevolutionen under slagordet metoo visar att politiken måste skärpas för ett jämställt samhälle utan sexuella trakasserier, våld mot kvinnor och hedersvåld. Därför ökar stödet till tjej- och kvinnojourerna och därför förstärks sex- och samlevnadsundervisningen och polisens förmåga att utreda sexualbrott.

Men metoo har också blottat det som många vetat länge, att ojämställdheten även tar konkreta och förfärande uttryck på våra arbetsplatser. Att slippa utsättas för kränkande behandling på jobbet är en grundläggande arbetsmiljöfråga. Regeringen stärker därför stödet till regionala skyddsombud.

För att bryta tystnadskulturen krävs också starka fackliga företrädare och trygga anställningsvillkor. Därför är det närmast förbluffande att det nu höjs röster i debatten för en urholkad arbetsrätt. Har man inte förstått någonting av de vittnesmål som lämnats av kvinnor över hela den svenska arbetsmarknaden, bransch efter bransch?

Hur tänker man sig att en ung kvinna ska våga stå upp mot den manliga chefen om en protest leder till att hon blir av med jobbet? Det är där anställningstryggheten är som svagast som utsattheten för övergrepp är som störst. Det är därför som jag som feminist aldrig kommer att acceptera en urholkad arbetsrätt.

(Applåder)

Herr talman! Den vårbudget som regeringen överlämnar till riksdagen bygger på en överenskommelse mellan regeringspartierna och Vänsterpartiet. I vårändringsbudgeten lägger regeringen fram förslag om sommarjobb för tusentals ungdomar, mer resurser till polisen och tullen och nästan 1 miljard för att de äldre ska få en tryggare omsorg och patienter ska få sin vård snabbare. Dessutom tar vi nya steg för att inte lämna över klimatproblemen till nästa generation.

Prognoserna som presenteras i vårpropositionen sträcker sig långt in i nästa mandatperiod. De bygger på regeringens förda och aviserade politik för de kommande åren. En annan regering med en annan politik leder också till ett annat Sverige. Därför står väljarna inför ett tydligt val i höst.

Ska vi bygga Sverige tryggt och hållbart med investeringar i människor och i vårt gemensamma samhällsbygge, eller ska vi göra stora skattesänkningar där mest går till dem som tjänar bäst? Ska vi stärka människors trygghet och bygga ett hållbart Sverige som håller ihop, eller ska vi lagstifta om lägre löner och högre hyror för vanligt folk?

Mitt besked är tydligt. Politiken ska fortsätta att lösa samhällsproblemen. Vi ska bygga ett tryggt och hållbart Sverige, och vi ska göra det tillsammans.

(Applåder)

Anf. 2 ELISABETH SVANTESSON (M) replik:

Herr talman! Då står vi här med facit av de fyra åren med regering Löfven och Andersson. Mitt i en brinnande högkonjunktur med höjda skatter på 60 miljarder har vårdköerna fördubblats. Många barn väntar för att komma till psykiatrin. Polistätheten är lägre än tidigare, och integrationsproblemen har ökat.

Herr talman! Jag vill särskilt nämna otryggheten. Utsattheten för sexualbrott har fördubblats på två år. Rekordmånga skjuts nu ihjäl. Det grova våldet är på rekordnivåer. En hel generation unga kvinnor har under den här regeringsperioden börjat se sig över axeln när de går hem på kvällen. De är rädda för det öppna sexuella våldet på gator, konserter och skolor. Jag skyller inte allt det på regeringen. Det är inte Magdalena Anderssons fel. Men ansvaret för att inte prioritera och att inte ta tag i de problem som har uppstått under mandatperioden vilar tungt på regeringen.

Vi har i dag färre poliser än 2014. Det står platser tomma på polisutbildningen för femte terminen i rad, och avhoppet från yrket är fortfarande mycket stora. Bara förra året, herr talman, valde över 900 poliser att sluta. Polistätheten i södra Lappland, där jag är född, är nattetid på en yta lika stor som Danmark en polisbil och två poliser.

Det krävs krafttag och okonventionella metoder för att vända den trenden: Ökade straff, bättre förutsättningar för polisen och att fler poliser måste stanna i yrket. Därför vill vi höja polisernas löner med 3 000 kronor.

Jag vill fråga finansministern: Hur har hon egentligen prioriterat? Varför är ni inte beredda att höja polisernas löner så att vi får fler poliser på gatorna?

(Applåder)

Anf. 3 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S) replik:

Herr talman! Att öka tryggheten och bygga ett starkare samhälle är en av regeringens prioriterade uppgifter. Därför har vi skärpt straffen mot

vapnen och våldet. Vi har också ökat resurserna till polisen. Som andel av reformutrymmet tror jag att det är nästan dubbelt som mycket som under alliansregeringens tid.

Vi inför nu också en samtyckeslagstiftning som naturligtvis kommer att stärka kvinnor som utsätts för sexuella övergrepp. Att stärka ungas kvinnors möjligheter i Sverige är för mig en väldigt grundläggande arbetsupp- gift. Det är också därför som regeringen nu satsar ytterligare på sexualun- dervisningen i skolan och att förstärka kompetensen bland våra myndig- heter när det gäller sexuella övergrepp. Det är därför som vi flera gånger har satsat ytterligare resurser på kvinnojourerna.

Det är väldigt bra att Elisabeth Svantesson tar upp den diskussionen. Min fråga till Elisabeth Svantesson är: På vilket sätt stärker vi unga kvin- nors skydd mot sexuella övergrepp genom att försämra anställningstrygg- heten? Det var ändå så att under metoo-rörelsen såg vi att många kvinnor – inte minst i branscher där det råder otrygga anställningsförhållanden – var utsatta för olika former av sexuella trakasserier och sexuella över- grepp.

Jag drar slutsatsen att vi behöver stärka arbetsrätten för att stärka kvin- nors möjligheter att stå upp på de arbetsplatserna. Varför vill Moderaterna försämra arbetsrätten och därmed försämra ungas kvinnors möjligheter att stå upp mot sina manliga chefer och arbetskamrater?
(Applåder)

Anf. 4 ELISABETH SVANTESSON (M) replik:

Herr talman! Jag hör att finansministern inte ville svara på frågan var- för poliserna inte ska få mer lön.

Låt mig göra väldigt klart i den här salen: Moderaterna vill inte för- sämra anställningstryggheten och inte urholka arbetsrätten. Det kan hända att regeringen kommer att säga det i varje mening fram till valdagen. Det är fortfarande inte sant. Jag hoppas att vi kan höja debattnivån.

Du blandar också ihop korten. Det är trots allt din regering och dina kollegor som har haft ansvar i snart fyra år i Sverige. Man kan titta på prioriteringarna. Ni har aktivt höjt utgifterna med 100 miljarder under mandatperioden. Av dem har 3 procent gått till lag och ordning och till polisen och 6 procent har gått till byggsubventioner. Det är pengar som går rätt ned i byggherrarnas fickor.

Ni har de facto inte prioriterat kvinnors trygghet. I stället blandar ni ihop korten och säger någonting som inte är sant. Ni har ansvaret, och ni har inte prioriterat.
(Applåder)

Anf. 5 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S) replik:

Herr talman! Vi hade gärna velat stärka kvinnors trygghet på arbets- marknaden ytterligare genom att förstärka arbetsrätten. Men det finns ett kompakt motstånd i riksdagen från de borgerliga partierna och Sverigede- mokraterna vad gäller att stärka arbetsrätten.

När det gäller poliserna och deras löner är det helt korrekt att jag inte svarade på frågan. Det är min bedömning att vi inte ska lagstifta om löner i Sveriges riksdag. Det är någonting som ska skötas av arbetsmarknadens parter.

Det vi ansvarar för är att se till att myndigheter har de resurser som krävs för att de ska kunna klara sina arbetsuppgifter, inkluderat polisen. Vi har lagt ökade resurser till polisen och mer än vad de själva har begärt. Vid en överslagsräkning tycks det som att vi har lagt dubbelt så stor andel av vårt reformutrymme på polisen jämfört med vad alliansregeringen gjorde under sina åtta år.

(Applåder)

Anf. 6 OSCAR SJÖSTEDT (SD) replik:

Herr talman! Senast jag och finansministern stod i ett replikskifte i de här talarpulpeterna frågade jag ministern om före detta statsrådet Ygemans besked från januari 2016 om att 80 000 människor som vistas i det här landet illegalt ska komma att utvisas. Jag frågade hur det hade gått med detta löfte, denna utfästelse eller hur man nu ska betrakta det.

Jag fick inget jättetydligt svar då, och det kan jag i någon mening ha respekt för. Vi jobbar med ganska många siffror och att ha allting i huvudet med bara ett ögonblicks förvarning är såklart inte helt enkelt. Därför får finansministern nu en ny chans, och jag ställer precis samma fråga som sist.

Av dessa 80 000 utvisningar – hur långt har ni kommit? Är det 5 000, är det 10 000 eller är det någon annan siffra? Och med den takt som ni håller – när räknar ni med att bli klara?

Anf. 7 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S) replik:

Herr talman! Det ska vara ordning och reda i migrationspolitiken. Därför ska människor som har rätt att stanna i Sverige, som får möjlighet att stanna i Sverige och som får ett uppehållstånd ha goda möjligheter att komma in på den svenska arbetsmarknaden. Det är därför vi har stärkt utbildningsmöjligheterna, det är därför vi har avskaffat vårdnadsbidraget, det är därför vi har gjort om föräldraförsäkringen så att man snabbare ska komma i arbete och det är därför vi inför en utbildningsplikt.

Det är också därför vi i den här budgeten gör ytterligare satsningar på svenska språket. Vi vet att svenska språket är det som är nyckeln inte bara till arbetsmarknaden utan också till det svenska samhället. Här är det viktigt att integrationen fungerar, och vi ser också att etableringen nu går betydligt snabbare än den gjorde när vi klev in i regeringsställning för tre och ett halvt år sedan. Vi ser också att allt fler utrikes födda och nyanlända söker sig ut på den svenska arbetsmarknaden.

På samma sätt som att människor som får uppehållstillstånd i Sverige snabbt ska komma in i samhället är det naturligtvis viktigt att människor som får avslag på sin ansökan lämnar landet. Antalet människor som lämnar landet har ökat rejält under de senaste åren både vad gäller människor som frivilligt lämnar Sverige och i form av avvísningar. Siffrorna har alltså ökat under de senaste åren.

Anf. 8 OSCAR SJÖSTEDT (SD) replik:

Herr talman! Jag talar alltså om människor som har fått avslag. Vi har nu en situation där gränspolisen lägger mycket kraft och energi på att leta reda på dessa människor. När de har gjort sitt jobb – på ett förtjänstfullt

sätt, ska tilläggas, givet de begränsade resurser som de jobbar med – händers det vanligen att människor släpps ut i samhället igen därför att det saknas förvarsplatser. Det är ett stort problem.

Frågan är: Ser regeringen över huvud taget detta som ett problem? Och om så är fallet: Vad är strategin för att lösa detta problem?

Den proposition som ni är i färd med att presentera för riksdagen går helt på tvärs mot den principiella utgångspunkten att ett nej är ett nej och att om man får avslag ska man lämna landet. Hur rimmar detta med den inställning som finansministern redogör för här?

Anf. 9 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S) replik:

Herr talman! Regeringen har intensifierat arbetet med avvísningar under denna mandatperiod. Det handlar dels om att polisen har fått stora resurstillskott, dels om att vi har byggt ut förvarsplatserna. Vi har också ökat det samarbete som vi behöver ha med de länder som ska ta emot sina invånare; det handlar bland annat om avtal med Marocko och Afghanistan.

Regeringen har alltså arbetat aktivt med frågorna, och jag ser framför mig att man kommer att behöva fortsätta att göra det under nästa mandatperiod för att vi ska klara av att säkerställa att de som ska lämna landet också kommer att göra det. Jag ser framför mig att det kommer att vara en fortsatt arbetsuppgift. Därför är det naturligtvis bra att regeringen har gjort så omfattande satsningar på polisen och fördubblat antalet platser på polishögskolorna så att vi kan se till att vi har de resurser och de utbildade poliser som detta arbete kräver.

(Applåder)

Anf. 10 EMIL KÄLLSTRÖM (C) replik:

Herr talman! Valåret 2014 fanns det tio länder i EU som hade lägre arbetslöshet än Sverige. Regeringen, Magdalena Andersson och statsministern gick till val på och har under hela mandatperioden talat om att målet är att Sverige ska ha EU:s lägsta arbetslöshet. Nu, fyra år av skattehöjarpolitik och företagarfientlig politik senare, är det 16 länder i Europeiska unionen som har lägre arbetslöshet än Sverige.

Frågan, herr talman, är enkel i en debatt som denna: Tror finansministern att målet om EU:s lägsta arbetslöshet 2020 kommer att nås?

Anf. 11 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S) replik:

Herr talman! Den svenska arbetsmarknaden står väldigt stark. Det är helt korrekt att Sverige inte har den lägsta arbetslösheten i EU – än. Där emot har vi den högsta sysselsättningsgraden i hela EU. Och inte bara det, utan Sverige har faktiskt också den högsta sysselsättningsgrad som EU:s statistikbyrå Eurostat någonsin har uppmätt i något EU-land.

Det här med företagarfientlig politik kommer kanske inte Emil Källström så långt med. Tvärtom ser vi att under mandatperioden har nu 250 000 människor fler fått ett jobb att gå till. Majoriteten av dem finns just i det privata näringslivet. Svensk arbetsmarknad går alltså starkt.

Något som är positivt med den svenska arbetsmarknaden är att det inte bara är många fler som har ett jobb att gå till och en större andel som har ett jobb och gå till, utan det är också många fler som söker sig ut på arbetsmarknaden. Vi har haft något av en utbudschock under mandatperioden, där en allt större andel av svenska folket söker sig ut på arbetsmarknaden.

Prot. 2017/18:98
16 april

*Debatt med anledning
av vårpropositionens
avlämnande*

Det gör att arbetslösheten inte har fallit tillbaka på det sätt som den normalt skulle ha gjort när det är så många fler som har ett jobb att gå till. Det är i grunden något som är oerhört positivt, för om man ska komma i arbete måste man ju börja med att komma ut på arbetsmarknaden och söka sig ett arbete.

Svensk arbetsmarknad går alltså starkt. Däremot faller inte arbetslösheten tillbaka på det sätt som regeringen hade önskat. Men det beror inte på att det är färre som får jobb utan på att det är fler som söker sig ut på arbetsmarknaden. Det gör att jag drar slutsatsen att jag inte vill få ned arbetslösheten genom att hindra människor från att söka sig ut på arbetsmarknaden. Nu handlar det om att se till att de som kommer ut också får den kompetens som de svenska arbetsgivarna efterfrågar. Vi har ju fortfarande 100 000 lediga jobb som behöver besättas.

(Applåder)

Anf. 12 EMIL KÄLLSTRÖM (C) replik:

Herr talman! Det är kul att åtminstone salens socialdemokrater uppenbarligen tyckte att det var ett bra svar, med tanke på applåden.

Men faktum är att trots de många orden var det inte ett enda svar på det som var min fråga, nämligen om finansministern tror sig nå målet. Svaret är mycket enkelt. Finansministern vågar inte säga det som alla sansade bedömare, rimligen inklusive henne själv, faktiskt inser: Det mål man oklokt nog utformade som man gjorde kommer inte att nås. Och det kommer absolut inte att nås med den politik som har varit gällande de senaste åren.

De strukturella problem som svensk ekonomi, och inte minst arbetsmarknad, hade med sig in i högkonjunkturen har vi kvar efter fyra goda år. Det är det som regeringen lämnar efter sig. Inte ens när man analyserar regeringens politik utifrån de mål de själva satte upp kan man säga någonting annat än att jobbpolitiken har varit ett misslyckande.

Sverige hade 10 länder i EU framför sig tidigare. Nu är det 16 länder i EU som levererar bättre. Sverige behöver en bättre regering.

(Applåder)

Anf. 13 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S) replik:

Herr talman! Att kalla den högsta sysselsättningsgrad som man någonsin har uppnått i något EU-land för ett stort misslyckande – det får möjligen stå för Emil Källström och en kanske lite gnällig opposition.

Vi ser däremot att vi har 100 000 lediga jobb i Sverige, och dem vill vi besätta. Det är därför vi ser till att bygga ut Kunskapslyftet så att just de som är arbetslösa i dag ska kunna ta de jobb som växer fram. Det är därför vi satsar på traineejobben, som nu växer och tar fart rejält. Det är också därför vi säger ja till arbetsmarknadens parters förslag om etableringsjobb. Det är ett sätt för den svenska arbetsmarknadsmodellen att ta sig an utmaningen att fler nyanlända ska komma i arbete.

Det finns en sak där vi har en tydlig skiljelinje i politiken. Strukturreform, säger Emil Källström. Vi vet vad det betyder när borgarna pratar. Det handlar om att vi ska lagstifta om sänkta löner. Det är inte regeringens melodi.

(Applåder)

Anf. 14 MATS PERSSON (L) replik:

Herr talman! För en tid sedan läste jag i tidningen om Simon som är fem år gammal. Han har en kraftig hjärnskada och nekades assistans av Försäkringskassan när hans föräldrar ansökte om detta. Simon är inte ensam. Han är en av tusentals personer som de senaste åren inte har fått hjälp trots att de har behov av det. Det är människor som är samhällets svagaste. Det är människor vars liv nu slås i spillror därför att de inte längre får den hjälp de behöver. Det är människor med funktionshinder och grava funktionshinder som behöver hjälp i vardagen. Ibland handlar det till och med om att man behöver hjälp att äta eller att andas. Rätten till hjälp nekas nu i det socialdemokratiskt styrda Sverige.

Bakgrunden till detta är det direktiv som den här regeringen och Magdalena Andersson har gett till Försäkringskassan om att minska på assistansen. Det direktivet är väldigt tydligt: Kostnaderna ska ned, och assistanstimmarna ska ned.

Jag är stolt över att Sverige är ett välfärdssamhälle. Jag tycker att reformen som den dåvarande borgerliga regeringen införde på 90-talet kring LSS var en viktig välfärdsreform för Sverige. Men när jag nu ser hur människor nekats sin assistans – tusentals människor som är de svagaste i samhället nekats detta – skäms jag. Det gör för övrigt också Magdalena Anderssons partikamrat som i en tidning nyligen sa att hon lämnar det socialdemokratiska partiet på grund av den politik ni för.

Varför ska det sparas på de allra mest utsatta barnen, Magdalena Andersson?

Anf. 15 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S) replik:

Herr talman! Assistansreformen var en viktig frihetsreform. Den gav frihet inte bara till brukarna utan också till deras anhöriga och till föräldrarna till de barn som behöver assistans, och den gav föräldrarna möjlighet att vara kvar i arbetslivet. Självklart ska människor som har behov av assistans och har rätt till det också få det. Direktivet Mats Persson pekar på finns inte längre. Det var under ett år som det fanns en sådan skrivning, men det ändrades sedan efter kritik. Eller hur?

Regeringen har inte ändrat rätten till assistans. Assistansen är en rättighetslagstiftning. Det står i lagen vilka rättigheter man har. Sedan är Försäkringskassan den ansvariga myndighet som tillämpar den lagstiftningen. Det finns för den enskilde möjlighet att överklaga om man menar att Försäkringskassan tillämpar lagen på ett felaktigt sätt. Det har gjort att det har kommit ett antal domar som har ändrat rättstillämpningen och som Försäkringskassan nu rättar sig efter. Det kom också nyligen domar som ändrar de tidigare domarna, och detta kommer nu återigen att förändra Försäkringskassans rättstillämpning.

Det är uppenbart att en del av de här domarna visar att vi kanske inte hade den assistansreform som vi trodde. Därför är det viktigt att den utredning som nu ser över assistansen får möjlighet att arbeta klart så att vi kan se till att få en assistans som är tydlig och som skapar precis den frihet som var den ursprungliga idén med assistansreformen.

(Applåder)

Prot. 2017/18:98
16 april

*Debatt med anledning
av vårpropositionens
avlämnande*

Anf. 16 MATS PERSSON (L) replik:

Herr talman! Det är intressant att notera att vi har en finansminister som nu aktivt tar bort sitt politiska ansvar för att tusentals människor har blivit av med assistansen. Så har det inte låtit när den här kritiken har varit som störst. Då har argumenten från Magdalena Andersson varit att man behöver göra det här från Socialdemokraternas sida för att komma åt fusk. Jag vill säga att jag verkligen tycker att allt fusk inom LSS ska bort, men det får inte ske på de sämst ställdas bekostnad.

Magdalena Andersson säger: Nu har vi ändrat utredningen. Den pågår ju just nu. Människor nekas fortfarande assistans därför att de gamla reglerna gäller och för att det finns en väldig osäkerhet om vilka regler som ska gälla. Hade man visat politiskt ansvarstagande skulle man när kritiken var som störst ha gått in och gjort någonting åt problemet. Det har ni inte gjort. Tusentals människor har blivit av med sin assistans. Fler riskerar att bli det i framtiden.

Varför ska de svagaste i samhället drabbas av din politik, Magdalena Andersson?
(Applåder)

Anf. 17 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S) replik:

Herr talman! Nu blir det väldigt snurrt. Jag har alltid varit tydlig med vad som gäller, nämligen att vi inte har gjort någon lagstiftning som förändrat rätten till assistans, vilket det kan låta som när man lyssnar på Mats Persson. Det har regeringen inte gjort. Vi talade om direktiv, och jag trodde att Mats Persson menade den instruktion som gavs till Försäkringskassan som fick mycket kritik och som vi sedan ändrade. Men det var inte den som Mats Persson menade, utan han menade att direktivet till utredningen skulle ha påverkat Försäkringskassans rättstillämpning. Men det blir ju alldeles snurrt, och det hoppas jag att Mats Persson egentligen inte menar.

Jag tror att Mats Persson pekade på ett direktiv som inte längre finns. Det känns inte som ett seriöst sätt att bedriva en politisk debatt.
(Applåder)

Anf. 18 JAKOB FORSSMED (KD) replik:

Herr talman! Det fanns en tid då Socialdemokraterna var stolta men inte nöjda. Det var en annan tid. Nu tycks man i stället helst vilja glömma mandatperioden, sina regeringspartner och sina svikna vallöften och i stället få Sverige att tala om nästa mandatperiod med förslag om mobilförbud, friskoleförbud och jobbförbud för vissa.

Det är lätt att förstå att regeringen vill vända blad, för bokslutet ser inte bra ut. Trots högkonjunktur är det fler arbetslösa i utsatt ställning på arbetsmarknaden som inte får chansen. Det är färre poliser. Det är fördubblade vårdköer och det är brutna löften. Socialdemokraterna lovade att alla som får cancer ska få påbörja en behandling inom fyra veckor. Men inte ens hälften av dem som drabbas av den cancer som skördar flest liv i Sverige, lungcancer, påbörjar behandlingen inom sex veckor.

Magdalena Andersson var nyss på vårdturné med Stefan Löfven. Jag trodde att det var en ny S-märkt "Förlåt mig-turné": Förlåt oss för de ringlande vårdköerna, förlåt oss för äldreboendebristen och förlåt oss för de

svikna löftena. Men så var det inte, utan det handlade om att ställa ut nya löften och glömma de gamla.

När Åsa Regnér slutade som statsråd var hon tydlig med sin besvikelse över att hon och regeringen hade prioriterat ned äldreomsorgen. Det har hon sagt i intervju efter intervju. Nu har Magdalena Andersson inte slutat än, men eftersom regeringen tycks vilja lämna den här mandatperioden bakom sig vill jag fråga: Vilket område tycker finansministern är regeringens största misslyckande? På vilket område är man besviken över sin insats – är det vården, omsorgen, polisen eller kanske tudelningen på arbetsmarknaden?

(Applåder)

Anf. 19 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S) replik:

Herr talman! Tack för en intressant fråga, Jakob Forssmed!

Det är klart att man som politiker alltid ska idka självvranssakan. Självklart finns det områden där man önskar att man hade gjort mer. Jag som är i politiken för att jag verkligen vill förändra samhället och att det ska märkas för vanligt folk att samhället går framåt hade såklart gärna velat göra mer på i princip alla politikområden. Samtidigt är det så att ska man långsiktigt ha ett tryggt välfärdssamhälle måste det också vila på en sund finansiering, och därför har vi tydliga restriktioner i politiken vad gäller hur mycket vi kan spendera genom att vi har ett finanspolitiskt ramverk att förhålla oss till. Det måste vara ordning och reda i statsfinanserna.

Jag hade gärna gjort mer på alla politikområden, men samtidigt måste man i politiken göra avvägningar. Det är politikens kärna: Man kan inte ge allt åt alla, utan man måste prioritera. Vi har tydligt prioriterat att förstärka ekonomin för dem som har tuffa förutsättningar, sänka skatten för pensionärerna med de lägsta inkomsterna, höja bostadstillägget, höja barnbidraget, som inte har höjts på ett decennium, och förstärka underhållsstödet för ensamstående föräldrar. Det är viktiga satsningar, och jag hade gärna gjort mer på de områdena. Vi har ju stärkt äldreomsorgen med en särskild satsning på den och tillfört mer resurser till kommunerna, landstingen och skolan. Sjukvården får 5,5 miljarder i höstens budget. Alla de områdena tror jag hade mått bra av att kunna få ännu mer resurser. Vi har kraftigt stärkt både polisen och tullen, men även här ser jag framför mig att vi kommer att behöva fortsätta satsningarna men också satsa på de andra delarna i rättskedjan.

Svaret på Jakob Forssmeds fråga är nog: Jag hade gärna gjort mer av de flesta sakerna, men samtidigt står jag naturligtvis som finansminister också upp för ordning och reda i statsfinanserna.

(Applåder)

Anf. 20 JAKOB FORSSMED (KD) replik:

Herr talman! Jag förstår att det var otroligt svårt att välja. Det här är områden där statistiken och bokslutet inte talar för regeringen. Hade jag varit i finansministerns kläder kanske jag ändå hade ansett att vården sticker ut.

Vården har under regeringens ansvar blivit allt skröpligare med fördubblade vårdköer och med personal som sliter. Men regeringen har inte förmåga att skriva ut rätt medicin.

Prot. 2017/18:98

16 april

*Debatt med anledning
av vårpropositionens
avlämnande*

Vårdköerna har mer än fördubblats på bara tre år. Kötiderna på akuten har ökat dramatiskt. Var tionde äldre får sitta och vänta i mer än åtta timmar på en akutmottagning i dag i Sverige. Samtidigt saknas de riktiga reformerna för att komma till rätta med detta.

De strukturreformer som fanns avvecklades. Samtidigt gjorde ni det väsentligt dyrare för kommunerna att behålla erfarna läkare, erfarna sjuksköterskor och erfarna specialistsjuksköterskor när ni höjde den särskilda löneskatten för äldre som jobbar. Nu försöker ni i elfte timmen att åtgärda det genom att slänga in lite pengar i vårändringsbudgeten. Det kommer inte att lösa problemet.

(Applåder)

Anf. 21 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S) replik:

Herr talman! Självklart kommer de nästan 1 miljard kronor som vi satsar på äldreomsorg och sjukvård i den här vårändringsbudgeten inte att lösa alla problem. Men det är klart att tillsammans med de andra satsningar som vi har gjort i tidigare budgetar – bland annat 5,5 miljarder till sjukvården i år – kommer detta att märkas ute i landstingen.

Något som däremot inte skulle hjälpa är Kristdemokraternas förslag till mycket omfattande nedskärningar i kommunsektorn i er motion med anledning av budgetpropositionen i höstas. För i år vill ni skära på kommuner och landsting med 4 miljarder – en nedskärning som fördubblas till år 2020, om jag minns rätt. Det anställer inga sjuksköterskor, lärare eller undersköterskor, särskilt inte som man i stället vill använda pengarna för att sänka skatten mest för dem som tjänar mest.

(Applåder)

Anf. 22 ELISABETH SVANTESSON (M):

Herr talman! Regeringen har lagt fram sin sista vårbudget. Mandatperioden går mot sitt slut, och det är dags att göra bokslut över Stefan Löfvens regering. Det gör vi i ett läge där tillväxten är god, där räntan är rekordlåg och där sysselsättningen ökar.

Efter en lång och utdragen lågkonjunktur är den globala efterfrågan nu kraftig. Det gynnar svenska exportföretag och därmed också svensk ekonomi. Konjunkturen är stark, men regeringen är svag. Man har inte tagit tag i, och än mindre löst, Sveriges växande problem.

Det här är en regering som inte haft förmåga att fatta de beslut som rustar Sverige för framtiden. Det är en regering som har slösat bort högkonjunktursens fina möjligheter och skickat räkningen rakt in i nästa lågkonjunktur. Regeringen har höjt skatterna med 60 miljarder. Men vad har svenska folket fått tillbaka?

Herr talman! Sverige är på väldigt många sätt fantastiskt. Vårt land har byggts upp av generationer före oss genom ansträngning, uppfinningsrikedom och frihetliga värderingar. Vi moderater är övertygade om att Sverige kan bli ännu bättre för nästa generation. Men det är samtidigt uppenbart att Sverige har problem, och de är större nu än för fyra år sedan.

Regeringen pratar gärna om utmaningar, och sådana har vi också. Men förväxla inte utmaningar med problem.

Att det grova våldet är på rekordnivåer och att dödsskjutningar nästan blivit vardag är ingen utmaning, herr talman, det är ett problem. Att vårdköerna har fördubblats och att inte ens hälften av cancerpatienterna får

vård i tid är ingen utmaning, det är ett problem. Att det finns 130 stadsdelar där färre än hälften av de vuxna går till jobbet och att det finns moralpoliserna ofta i samma områden som styr flickors och kvinnors liv är ingen utmaning, det är ett mycket stort integrationsproblem.

Utmaningar är någonting som man väljer att ta sig an. Problem, däremot, måste lösas. Det går att lösa problem, men det kräver en annan politik och det kräver en annan regering.

(Applåder)

Herr talman! I Sverige har vi en sjukvård i medicinsk världsklass. Men alltför få får tillgång till vården i tid. Stefan Löfven lovade att ingen skulle behöva vänta mer än fyra veckor på cancervård. I dag vet vi vad det löftet var värt. Barn och unga med ångest och depression får vänta månad efter månad för att komma i kontakt med psykiatri – detta mitt i en brinnande högkonjunktur. Men allt det här går att göra någonting åt. Det handlar om prioriteringar. Vi moderater prioriterar åtgärder för att korta vårdköerna och halvera köerna till psykiatri.

I Sverige, herr talman, finns det många som både vill och kan jobba, men som inte gör det. Trots en stark högkonjunktur är det fler långtidsarbetslösa i dag än det var 2014. Många av dem som har invandrat till Sverige kommer aldrig i jobb, och för många andra tar det alldeles för lång tid. Om inte den här utvecklingen vänder kommer kostnaderna för kommunernas socialbidrag att formligen explodera dramatiskt under de närmaste åren. Fler som har invandrat hit måste komma i arbete och in i samhället.

I Sverige finns det många barn som ärver utanförskap av sina föräldrar. Men det går att rätta till med en politik som förväntar sig mer av alla som bor här, som ger verktyg till människor för att påverka sin egen situation. Vi vill ge bättre förutsättningar för den som har invandrat hit att ta sig in på arbetsmarknaden. Vi prioriterar högre krav för den som lever på bidrag.

Herr talman! Att lära sig svenska språket är nyckeln för att komma i jobb. Vår partiledare brukar säga att perfekt svenska är överskattat, men att kunna begriplig svenska är underskattat. Men då behöver kraven på att man lär sig begriplig svenska öka. Sverige saknar sådana krav i dag. Det vill vi moderater ändra på.

I dag finns det barn som pratar betydligt bättre svenska än sina föräldrar. I stället för att de möts av höga förväntningar på resultat i skolan förväntas det att de ska vara tolk åt sina föräldrar och sköta kontakten med myndigheter åt sin mamma och pappa. Ett sådant ansvar ska man inte lägga på barn.

Fler barn ska se sina föräldrar gå till jobbet. Fler barn ska få möjlighet att gå till förskolan. Fler barn ska lyckas med sin skolgång.

(Applåder)

I Sverige har vi också poliserna som vill kunna göra ett bra jobb och som riskerar sina liv för att vi andra ska vara trygga. Jag och många med mig känner stolthet över hur polisen hanterade terrordådet på Drottninggatan. Jag vet att jag talar för många svenskar när jag säger att polisen måste få känna att vi står upp för det viktiga arbete som de utför.

Samtidigt breder gängkriminaliteten ut sig. Våldtäktsfall läggs på hög. Internationella stöldligor drar fram runt om i Sverige, och den situationen förvärras. Men det går att vända utvecklingen, herr talman, med en politik

som prioriterar bättre förutsättningar för polisen att göra sitt jobb. Vi moderater satsar på resurstillskott till Polismyndigheten så att poliserna kan bli fler, men också så att varje polis ska kunna få 3 000 kronor mer i lön varje månad – detta för att fler ska stanna kvar i yrket och för att fler ska vilja bli poliser.

Herr talman! Den som klarar av att ta tag i problemen i samhället har också mycket goda förutsättningar för att ta sig an de utmaningar, och inte minst utnyttja de möjligheter, som vi har.

Tänk, om vi hade kunnat stå här i dag med flera år av stark konjunktur i ryggen och i stället fått fokusera på framtidens utmaningar, på den tekniska utvecklingen och AI-digitalisering – allt detta som underlättar vår vardag och förändrar vårt sätt att leva och jobba i framtiden. Den demografiska utvecklingen visar att vi lever allt längre och är friskare längre upp i åren. Det gäller utmaningen hur våra svenska företag, små som stora, ska kunna växa och anställa. Vi kan inte ta företagande, entreprenörskap, jobbtillväxt och svensk konkurrenskraft för givet.

Herr talman! Jag önskar verkligen att vi hade kunnat gå på djupet i den här debatten med framtidens utmaningar i stället för att diskutera och fokusera på akututryckningar för att den här regeringen inte klarar av att fullgöra sina kärnuppgifter. Jag skyller inte alla problem på regeringen, men ansvaret för att inte ta tag i problemen vilar tungt på regeringen. Det är den som har låtit vårddköerna fördubblas, låtit trygghetskrisen eskalera och integrationsproblemen öka. Dessutom har man inte byggt upp en tillräcklig buffert för nedgång och för sämre tider. Och tro mig, den kommer!

I stället har finansministern ökat utgifterna med 100 miljarder, utgifter som i nedgången kommer att kräva ännu större prioriteringar under nästa mandatperiod. Och trots Magdalena Anderssons tal i valrörelsen om att hon absolut skulle hålla fast vid överskottsålet tog det bara någon dag på jobbet innan hon ville sänka det. Hon har dessutom redan talat om att hon vill sänka det ytterligare.

Herr talman! Jag är övertygad om att det går att vända utvecklingen, men det krävs politiker som kan prioritera och som kan fatta tuffa beslut. Vi moderater kommer inom några veckor att lägga fram vårt budgetförslag på riksdagens bord. I det fokuserar vi på att det alltid lönar sig bättre att jobba än att stapla bidrag på varandra. Det är därför vi behöver sänkt skatt på låga inkomster och ett bidragstak.

Vi kommer att prioritera att den som tar sig in i landet också har ett eget ansvar att komma in i samhället. Därför behövs språkkrav för medborgarskap och högre förväntningar på den som har invandrat hit.

Vi kommer att prioritera att polisen verkligen får det stöd den behöver och att allvarigare brott får större konsekvenser. Det behövs fler poliser med högre löner, och det behövs skärpta straff.

Den som behöver vård ska inte behöva lida i långa köer. Den som föder barn ska få göra det på BB och inte i en bil eller behöva flygas till Finland. Vi behöver en utvecklad kömiljard och fler specialistsjuksköterskor.

Herr talman! Den som löser problem kan också ta sig an utmaningarna. Vi i Alliansen har gjort det förut, och vi kan göra det igen.

(Applåder)

Anf. 23 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S) replik:

Herr talman! De kommande åren står Sverige inför en stor arbetsupp-
gift. Vi lever allt längre, och vi skaffar allt fler barn. Det är en positiv ut-
veckling, men det innebär också att välfärden kommer att behöva byggas
ut. Det handlar om minst 200 000 fler välfärdsarbetare under det kom-
mande årtiondet. Det måste både utbildas och anställas fler sjuksköterskor,
lärare, undersköterskor, barnskötare, hemtjänstpersonal och alla andra
som arbetar för att våra barn och äldre ska vara trygga.

Att utbilda och anställa 200 000 medarbetare är inte gratis. Men det går
om vi gör prioriteringar och väljer bort stora skattesänkningar. Kom ihåg
vad som händer om man inte investerar i välfärden: Barngrupperna i för-
skolan blir större. Hemtjänstpersonalen får springa ännu fortare och stressa
ännu mer. Lärarna i barnens skola blir färre.

I höstas kom Moderaterna med beskedet att de vill sänka skatten med
över 30 miljarder. Nu har Ulf Kristersson meddelat att Moderaterna därut-
över vill sänka skatten för dem som har riktigt höga inkomster. Det skulle
leda till att den som tjänar 120 000 kronor i månaden får 9 000 kronor mer
på kontot varje månad.

Elisabeth Svantesson! Varför är sänkta skatter viktigare för Modera-
terna än investeringar i välfärden?

Anf. 24 ELISABETH SVANTESSON (M) replik:

Herr talman! Jag är stolt över att vi moderater alltid vill göra det mer
lönsamt att jobba. Jag är stolt över förslaget att den hårt arbetande ensam-
stående föräldern kan få behålla 500 kronor mer i plånboken varje månad.
Vi gör detta för att vi vet att det är rätt och för att vi vet att det leder till
fler jobb men också för att det ska vara rättvist och att det ska löna sig att
anstränga sig.

Vi ställer inte välfärd mot skattesänkningar. Vi har visat att det går att
göra både och. Vad ni däremot har visat är att välfärden, trots höjda skatter,
på många håll har krackelerat. Det handlar om prioriteringar. Vi kommer
i den budget som vi lägger fram på riksdagens bord att visa att vi prioriterar
just det som är riktigt. Det betyder också att man prioriterar bort. Det kan
vara till exempel byggsubventioner som går ned i byggherrarnas fickor
eller ineffektiv arbetsmarknadspolitik.

En moderatledd regering kommer alltid att sätta välfärdens kärna i
centrum. Alla ska veta att man kan få god service och känna sig trygg med
att polisen fungerar. Detta är ju vår uppgift.

Herr talman! Nu vill Magdalena Andersson återigen blanda ihop kor-
ten och inte riktigt ta ansvar för den situation som har uppstått under de
här åren. Man ska dock veta att en moderatledd regering kommer att satsa
på välfärden, precis som vi har gjort i varje budget under den här mandat-
perioden. Vi har satsat lika mycket som regeringen. Dessutom kommer det
att löna sig betydligt bättre att gå till jobbet.

(Applåder)

Anf. 25 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S) replik:

Herr talman! När man lyssnar på Elisabeth Svantesson låter det som
att hon menar att det är gratis att sänka skatten, att det inte kostar någon-
ting. Så är det naturligtvis inte.

Prot. 2017/18:98
16 april

*Debatt med anledning
av vårpropositionens
avlämnande*

Vi har också åtta år med en alliansregering som ett facit på att det inte går. Under åtta år med den moderatledda regeringen minskade antalet anställda i välfärdssektorn, det vill säga kommunfinansierad sysselsättning, per tusen invånare faktiskt mer än det gjorde under 90-talets budgetsanering. Detta skedde trots att 260 av landets 290 kommuner var tvungna att höja kommunalskatten för att de inte fick tillräckligt mycket stöd av regeringen. Det var resultatet av åtta år med allianspolitik.

Nu, efter fyra år med den här regeringen, ser vi däremot att vi har fått upp antalet anställda per tusen invånare igen. Vi har anställt mer än ytterligare 100 000 som jobbar i välfärden. Så går det när man prioriterar välfärden. Detta handlar valet om: sänkta skatter eller välfärd som vi alla kan vara trygga med.

(Applåder)

Anf. 26 ELISABETH SVANTESSON (M) replik:

Herr talman! Magdalena Andersson och några andra socialdemokrater här i salen verkar tycka att allting i Sverige fungerar rätt bra just nu. Men när jag möter väljare möter jag något annat.

Jag kan bara hålla med: Det är inte gratis att sänka skatten. Det upptäcker varenda person som arbetar. De har märkt det när Magdalena Andersson har höjt skatten för väldigt många inkomsttagare. Det kostade dem någonting; med socialdemokratisk politik får man mindre kvar i plånboken.

Magdalena Andersson vill återigen backa tillbaka och tala om alliansåren. Då vill jag gärna påminna om att under den djupaste finanskrisen sedan 30-talet blev jobben 340 000 fler. Poliserna var fler i Sverige under den tiden, och vårdköerna var betydligt kortare.

(Applåder)

Anf. 27 OSCAR SJÖSTEDT (SD) replik:

Herr talman! Den 20 mars i år överlämnade regeringen en proposition till riksdagen om att införa en särskild skatt på privata sjukvårdsförsäkringar, en vårdskatt. Vanligen tecknas och betalas det här av arbetsgivare. Min syn på detta är att det är positivt för arbetsgivare, eftersom de snabbare kan få tillbaka sin personal i arbete vid händelse av sjukdom eller olycka. Det är också positivt för arbetstagaren, eftersom man kan få vård snabbare. Det är dessutom positivt för övriga vårdtagare, eftersom det här minskar belastningen på den landstingskommunala sjukvården. Vi får alltså en vinn-vinn-vinnsituation.

Ärendet har nu beretts av riksdagens skatteutskott. Motionstiden gick ut den 4 april. Moderaterna, inklusive deras allianskollegor, valde att inte rösta emot. En skatt på sjukvård kommer alltså att införas. Vi sverigedemokrater är tyvärr ensamma om att protestera mot det här.

Ledamot Svantesson! Förklara gärna för mig och för alla väljare varför ni tycker att detta är vettig och förnuftig politik!

Anf. 28 ELISABETH SVANTESSON (M) replik:

Herr talman! Jag tycker inte att det är vettig politik att höja skatten på sådan verksamhet. Men det här är en del av regeringens budget, och till skillnad från vad Sverigedemokraterna och Socialdemokraterna gjorde under föregående mandatperiod tycker vi att budgeten ska antas i sin helhet.

Det ramverk som vi har haft sedan 90-talet är i grunden bra. Det är dock inte vi som har några sådana förslag. Jag tycker att förslaget är dåligt.

Däremot undrar jag om ni tycker att detta är det sämsta som den här regeringen har gjort. Tycker Oscar Sjöstedt att det här är det största samhällsproblem just nu som vi har att lösa, eller kan Sverigedemokraterna se något annat stort samhällsproblem?

Anf. 29 OSCAR SJÖSTEDT (SD) replik:

Fru talman! Jag påstod inte att det var det enskilt största samhällsproblemet. Det där är dock en synnerligen svag argumentation. Jag är helt övertygad om att varken våra eller era väljare låter sig övertalas av den argumentationen.

Jag menar så här: Om det nu finns ett förslag, vilket det gör, om vi är överens om att det är direkt skadligt och om vi med en mycket enkel knapptryckning kan stoppa förslaget, varför i hela friden gör vi inte det då? Det kan knappast vara ledamoten Svantesson's uppgift att hjälpa det där andra gänget, regeringen, att driva igenom skadlig politik.

Om man har valt att sätta sig i en minoritetsregering, vilket de har valt, får man rimligen komma till riksdagen med väl förankrade förslag som har stöd här i kammaren. Jag kan inte dra någon annan slutsats än att decemberöverenskommelsen i allra högsta grad är levande.

Anf. 30 ELISABETH SVANTESSON (M) replik:

Fru talman! Jag kan konstatera att regelverket från 90-talet fanns långt före decemberöverenskommelsen. Jag instämmer i att den var helt skadlig. Men det här handlar ju om en budget som helhet. Detta dåliga förslag är en del av en budget. Vi har inte det förslaget i vår budget. Men det tas i en helhet, och det tror jag är rätt. Det håller ordning och reda i svensk ekonomi och skapar stabilitet här inne. Jag vet inte vem som kommer att bilda regering nästa mandatperiod, men jag hoppas att detta ramverk kommer att "hedras", för i grund och botten har det tjänat Sverige väl, även när det är politik som man inte gillar.

(Applåder)

Anf. 31 JANINE ALM ERICSON (MP) replik:

Fru talman! Jag har tidigare vid flera tillfällen debatterat statens budget med Ulf Kristersson, som nu är Moderaternas partiledare. När jag en gång frågade honom om Moderaterna inte tycker att det är rimligt att förorenaren ska betala fick jag ett ganska tydligt svar. Han menade att han är stolt över att vara vakten som alltid verkar för motsatsen, vakten som stoppar skattehöjningar.

Samtidigt som Moderaterna gör allt som står i deras makt för att stoppa höjda miljöskatter på till exempel flyg och fossila drivmedel går näringslivet i fronten. Den 9 april skrev representanter för bland annat Volvo och Scania en artikel om vikten av att staten stöttar innovationer för att Sverige ska ligga i framkant och bli fossilfritt. De tar upp hur viktigt det är med klimatstyrande skatter och stöd till innovation för att minska utsläppen och klara klimatmålet. När industrin pratar om vilka exempel de vill skala upp för att "göra Sverige till en permanent världsutställning för fossilfria transportlösningar" svarar Moderaterna med förslag om sänkt skatt på fossila

Prot. 2017/18:98
16 april

*Debatt med anledning
av vårpropositionens
avlämnande*

drivmedel, skattebefrielse för flyget och omfattande nedskärningar av stödet Klimatklivet.

Allt fler ser nu hur stora bristerna är i Moderaternas klimatpolitik. Det är inte bara Miljöpartiet som är trött på Moderaternas politik. Moderaternas enda miljöpolitik verkar vara att säga nej till miljön. Allt fler ledarskrifter på högerkanten riktar nu också kritik mot Moderaternas oförmåga och ovilja att ta tag i vår tids ödesfråga.

Min fråga till Elisabeth Svantesson är om också hon ser det som sin roll att vara vakten som stoppar alla miljöskatter och stödinsatser för klimatomställningen. Det är en viktig fråga för alla de företag och föreningar som nu planerar att ställa om för att minska utsläppen med de stödssystem som den här regeringen har byggt upp. Kommer Elisabeth Svantesson att slå undan benen på dem som nu vill vara en del av omställningen om hon får bestämma?

(Applåder)

Anf. 32 ELISABETH SVANTESSON (M) replik:

Fru talman! Jag tackar för frågan. Det korta svaret är nej. Självklart är det så att goda satsningar och goda klimatinvesteringar är helt rätt och riktigt att göra. Många av de svenska företagen går nu också i bräsch för att effektivisera och verkligen ta lead på klimatområdet. Det tycker vi är bra.

Vad vi säger nej till, både Ulf Kristersson och jag och hela det moderata partiet, är ineffektiva klimatsatsningar. Nu har den här regeringen suttit i snart fyra år. Konjunkturinstitutet är tydligt med att sju av åtta av era klimatförslag är ineffektiva. Ibland får ni det att låta som att om man säger nej till just Miljöpartiets förslag är man inte miljövän. Men så är inte fallet. Det finns mycket vi kan och ska göra för att förbättra klimatet, både i Sverige och genom klimatinvesteringar utomlands. Men att vi inte säger ja till just Miljöpartiets alla påhitt – och det finns faktiskt en del påhitt i både den här budgeten och den förra – betyder inte att vi inte värnar klimatet och miljön.

(Applåder)

Anf. 33 JANINE ALM ERICSON (MP) replik:

Fru talman! Miljöpartiets miljöpolitik har ju ganska starkt stöd. Regeringens expertmyndighet Naturvårdsverket pekar ut att det är just den politiken som kommer att sluta klimatgapet, något som det inte fanns tillräckliga resurser till under allianstiden och med er klimatpolitik.

Det är jättebra att du säger att ni kommer att satsa ordentligt på klimatet och miljön, Elisabeth Svantesson. Det är fina ord, men hittills har det också varit tomma ord. Man vill fortfarande öka de fossila subventionerna genom att föreslå sänkt skatt på fossila drivmedel, och man vill fortsätta att subventionera flyget.

Elisabeth Svantesson sa i sitt anförande att man måste rusta Sverige för framtiden och prioritera det som är viktigt. Jag undrar om vi i den moderata budgeten kommer att få se satsningar på att prioritera miljö och klimat, så att vi kan klara den klimatutmaning vi alla måste agera mot nu.

Anf. 34 ELISABETH SVANTESSON (M) replik:

Fru talman! Låt mig då nämna några saker av det som Moderaterna vill göra och gör i vår budget. Vi tredubblar de medel som regeringen lägger på internationella klimatinvesteringar. Vi gör en riktad satsning på att bygga ut laddinfrastruktur längs våra vägar. Det tror jag kommer att vara väsentligt framöver. Vi satsar på att minska basindustrins utsläpp, samtidigt som vi dubblar regeringens satsning på miljöforskning. Slutligen vill vi göra det lättare att ta tåget. Vi är inte mot tåg, utan för tåg. Därför vill vi bygga ut järnvägen, och vi matchar varenda krona som regeringen lägger, vilket också innebär att vi ökar anslagen till underhåll av järnvägen med 50 procent.

(Applåder)

Anf. 35 ULLA ANDERSSON (V) replik:

Fru talman! I torsdags inleddes årets försäljning av majblommor. I år väljer man att fokusera på barns tillgång till fritidsaktiviteter, som är väldigt ojämnt fördelade. Barns tillgång till fritidsaktiviteter påverkar deras tilltro till den egna förmågan och till samhället, hur de upplever att de blir lyssnade på och om de har någon påverkan i samhället. Om en mamma eller pappa är funktionsnedsatt, långvarigt sjuk eller arbetslös innebär det ofta en ekonomiskt dålig situation för familjen som gör att barnen tvingas leva i ekonomisk utsatthet. Det här påverkar deras hälsa, deras skolresultat och givetvis deras tillgång till fritidsaktiviteter. Man har inte råd med avgifter eller att hänga med kompisarna ut på en fika. Att åka på semester är bara en dröm för många.

Det här är en av anledningarna till att vi och Vänsterpartiet har drivit igenom höjda tak i a-kassan, höjda golv och höjt underhållsstöd, tagit bort karensdagar i arbetslöshetsförsäkringen, höjt ersättningsnivåerna i sjukförsäkringen och sänkt skatten för långtidssjuka. Vi har också infört statsbidrag till avgiftsfria lovaktiviteter, avgiftsfri kollektivtrafik i sommar, avgiftsfria mediciner och avgiftsfri simundervisning för sexåringar. Vi vill utjämna klasskillnader, i motsats till Moderaterna, som helst förstärker dem.

Ni avvisar samtliga dessa reformer, men ni nöjer er inte med det. Ni har en systematisk politik som slår mot sjuka och arbetslösa. Till exempel föreslår ni besparingar om 3 000 kronor i månaden på arbetslösa. Ni sänker sjukpenningen. Ni sänker sjukersättningen. Ni höjer skatten. Varför då? På vilket sätt förbättrar det de här barnens uppväxtvillkor och förutsättningar? Vilken analys har ni gjort av hur er ekonomiska politik påverkar barnens uppväxtvillkor?

Anf. 36 ELISABETH SVANTESSON (M) replik:

Fru talman! Jag förstår att det var fel när Ulla Andersson påstod att vi skulle höja skatten för människor. Men jag hör precis vad hon säger och hör hennes fråga.

Jag tycker att det är så speciellt i politiken ibland när ens intentioner ifrågasätts. Jag har hört Ulla Andersson förr. Vi kom in i riksdagen samtidigt. I varje debatt sedan dess har jag förstått att hon misstror Moderaternas och min intention med den politik som vi för.

Jag nämnde på pressträffen tidigare när jag mötte journalister att det är bekymmersamt att så många barn lever i hushåll som har socialbidrag. När

Prot. 2017/18:98
16 april

*Debatt med anledning
av vårpropositionens
avlämnande*

det gäller utrikes födda barn är det fler 2017 än 2014, trots att ni har varit med och stöttat budgetarna genom åren. Det är bekymmersamt.

Min väg, mina verktyg och vår väg framåt för att de barnen ska få högre marginaler och en bättre framtid är att deras föräldrar kommer i arbete. Vi vill se till att barn till utrikes födda men också långtidsarbetslösa tidigare kommer in i förskolan och får lära sig språket. Vi vill ge utrikes födda kvinnor som aldrig kommer i arbete – det är ofta mammor – stöd att lära sig språket och komma in på arbetsmarknaden.

Det är det som är vägen framåt. Här skiljer sig vår politik. Vi vill inte att klyftor ska öka. Men vi ser att det bästa sättet att minska klyftorna är att föräldrarna – mammorna och papporna – har ett jobb att gå till. Det är också därför som vi kommer att fokusera just på det i den budget som vi lägger fram om några veckor.

(Applåder)

Anf. 37 ULLA ANDERSSON (V) replik:

Fru talman! Ja, visst är det en skillnad i den ekonomiska politiken. Ni förstärker klasskillnader. Vi försöker utjämna dem. Det är en stor, stor skillnad. Medan vi försöker skapa en situation för människor som har arbetat så att de blir sjuka där de ska kunna känna ekonomisk trygghet sparar ni nästan 18 miljarder, är det väl, på sjuka och arbetslösa i er budget. Det innebär någonting för varje familj som lever under sådana förhållanden. Varje barn i de familjerna får en sämre ekonomisk situation och en sämre ekonomisk trygghet. Det påverkar hela deras liv, alla deras förutsättningar och deras tillgång till fritidsaktiviteter.

Varför ska sjuka och arbetslösa ha sämre ekonomiska förutsättningar, Elisabeth Svantesson? Och hur påverkar det barnen i de familjerna? Det vägrar du svara på. De lever i en enorm ekonomisk utsatthet, och du tycker att de ska ha det ännu sämre. Varför då? Jo, för att du ska kunna sänka skatten för dem som tjänar bäst. Och du vill faktiskt höja skatten för de långtidssjuka.

Anf. 38 ELISABETH SVANTESSON (M) replik:

Fru talman! Vad jag och vi moderater vill är att se till att vägen tillbaka från en sjukskrivning blir kortare. Vad vi moderater vill är att vägen från arbetslöshet in i arbete ska vara snabbare. Det är därför vi vill lägga ned Arbetsförmedlingen, för de gör inte sitt jobb.

Vad vi vill är att se till att de barn som lever i utsatta miljöer ska få det stöd de behöver, men deras föräldrar ska få det stöd de behöver för att komma i arbete. Här är en väsentlig skillnad.

Jag rekommenderar Ulla Andersson att resa runt i några av de moderatledda kommunerna i Sverige där man jobbar aktivt med människor som har försörjningsstöd och där man kortar vägen från försörjningsstöd till arbete för att just dessa barn ska få riktiga marginaler, inte låga försörjningsstöd.

Det är en tydlig moderat politik, och det kommer det att vara även framåt. Vi kommer alltid att prioritera det som leder till fler jobb, både för dem som har låg utbildning och, såklart, för dem som har hög utbildning.

(Applåder)

Anf. 39 OSCAR SJÖSTEDT (SD):

Fru talman! Detta är den sista budgetproposition som kommer att behandlas av just denna riksdag. Det betyder att vi vid inte mindre än åtta tillfällen hade kunnat sätta stopp för den här regeringens ekonomiska politik – ja, egentligen sätta stopp för hela denna regering.

Ni från allianspartierna kan prata om en bortslösad högkonjunktur bäst ni vill. Ni kan kritisera regeringen och dess skadliga reformer i aldrig så högljudda ordalag. Men faktum är att ni inte har lyft ett enda finger för att stoppa dem.

Om man lämnar walkover och släpper fram en sådan här regering, dessutom understödd av kommunistpartiet, kan man rimligen inte bli alltför förvånad över utfallet. Ni har inte lyft ett finger för att stoppa dem, och jag kommer att vara noggrann med att påminna väljarna om det när vi nu går in i en ny valrörelse.

I stället har denna regering kunnat bedriva ett veritabelt krig mot småföretagarna och mot det privata näringslivet. Det handlar inte bara om de skadliga förslagen i sig. Det är hela retoriken som är skadlig. Vi har en finansminister som viftar undan stora skattehöjningar, explicit riktade mot små och växande företag, med att det ändå bara drabbar sådana som hänger på Stureplan.

En av mina absolut närmsta vänner är småföretagare. Han driver ett litet åkeri. Han jobbar betydligt mer än vad majoriteten i denna kammare gör, kan jag säga, och tjänar betydligt mindre. Han brukar säga till mig ungefär så här: Kan ingen gå till val på att inte göra någonting alls? Låt det bara vara! Ändra ingenting! Det är inte för att det är särskilt bra nu, men då blir det i alla fall inte sämre.

Det säger någonting om vilket förtroende vi politiker har hos småföretagarna. Man har tappat allt hopp om att vi ska underlätta och göra saker bättre, men man hoppas på att vi i alla fall inte ska göra dem sämre. Det är ett underbetyg till den här regeringen, och det är ett underbetyg till den del av oppositionen som låter dem hållas.

Stora skattehöjningar på vanligt folks redan skattade sparkapital viftas nonchalant undan med att det bara motsvarar si eller så många chipspåsar. Ja, men lägger man ihop alla de chipspåsarna blir det till slut vansinnigt mycket chips. Man kan då fylla hela kammaren med chips.

Fru talman! Det är inte bara de faktiska och konkreta åtgärderna som spelar roll. Även retoriken spelar roll. När ett mycket illa utrett förslag om exitskatt, i praktiken en återinförd arvsskatt för familjeföretagare, presenteras och finansministern omedelbart går ut och uttalar sig glatt och positivt om det hela reagerar företagen. Trots att hon senare backade några steg – lyckligtvis – är skadan redan skedd. Företagarna har blivit oroliga.

När regeringschefen själv går ut och uttalar sig positivt om återinförd förmögenhetsskatt skadar det. Människor blir oroliga, och den som händelsevis lekte med tanken att flytta kapital från utlandet till Sverige kommer givetvis inte att bli mer benägen att göra det. Er retorik spelar alltså roll.

Hela denna mandatperiod hade kunnat användas till att utveckla välfärden i såväl offentlig som privat regi och att höja kvalitetskraven, så att vi politiker kan infria medborgarnas förväntningar på det som deras skattepengar går till. Men i stället är det enda ni har lyckats med att skrämja livet ur privata företag och att i det närmaste sätta stoppa för nyetableringar

Prot. 2017/18:98

16 april

*Debatt med anledning
av vårpropositionens
avlämnande*

och för investeringar. För vem vill investera sin tid och sina pengar i ett sådant politiskt klimat?

Er beskattning av privata arbetsgivare som tecknar sjukförsäkringar åt sina anställda, av det enkla skälet att de bryr sig om sin personal, kommer att leda till färre sådana försäkringar, vilket gör att fler människor kommer att belasta den landstingskommunala sjukvården. Men den landstingskommunala sjukvården går redan på knäna. Har ni över huvud taget gjort någon som helst konsekvensanalys av vad det innebär för den offentliga sjukvården i landstingens regi att införa en sådan här beskattning?

Fru talman! Regeringens påstående om att man har tagit ansvar för en ohållbar invandringspolitik är så långt från sanningen man kan komma. Att Alliansens politik under de åtta år de satt vid makten var fullständigt katastrofal verkar de flesta i dag eniga om, möjligen undantaget Centerpartiet. Men Socialdemokraterna drev på för exakt samma ansvarslösa och inabsurdum naiva politik och lyfte inte ett finger för att ändra på denna när man väl kom till makten.

Förra året, 2017, delades 135 000 uppehållstillstånd ut – 135 000. Den absoluta merparten delades ut till asyl- och anhöriginvandrare. Det är inte hållbara nivåer. Detta är inte att ta ansvar. Denna siffra ska inte bara ned till noll – det räcker inte. Den ska vara negativ, det vill säga: Vi måste ha ett totalt asylstopp, och vi måste få på plats en effektiv återvändningspolitik.

Majoriteten av de arbetslösa består nu av utrikes födda, och trenden är tilltagande. Vi hade alltså haft en mer än halverad arbetslöshet om ni inte hade fört denna vettlösa politik. Och den andra sidan vet vi egentligen ingenting om. Hur ni ska få ihop en politik på detta område är för mig och, antar jag, för alla andra väljare ett enda stort mysterium. Är det asylstopp, eller är det Centerpartiets 30 miljoner nyanlända? Ingen vet.

Fru talman! Jag tycker att det säger någonting om tillståndet i svensk politik i dag att den främsta visionen från det största oppositionspartiet, Moderaterna, är att vi bokstavligt talat ska jobba ihjäl oss. Precis som sin föregångare Fredrik Reinfeldt har moderatledaren, Ulf Kristersson, uttalat att vi ska jobba till åtminstone 75 års ålder. Socialförsäkringsminister Annika Strandhäll uttalade sig i positiva ordalag när vi blev 10 miljoner invånare i det här landet. Den kraftiga invandringen, som lett till en större befolkningsökning än i övriga Europa, var viktig för att ”säkra välfärden och pensionerna”.

Ett år senare lät det annorlunda. Regeringen, tillsammans med allianspartierna, vill nu tvinga människor att arbeta allt längre. Jag tycker att man missar rätt många saker här, men framför allt en: Människor är olika. Det finns 70-åringar som är precis hur hurtiga som helst, och det finns 55-åringar som är utslitna av sina jobb.

Det som borde vara vårt jobb som politiker är att ge rätt verktyg åt medborgarna att planera för sin pension och att uppmuntra och ge incitament till dem som kan och vill stanna kvar på arbetsmarknaden ett par år. Det handlar alltså om flexibilitet och frivillighet snarare än piska och tvång, till exempel att ge äldre skattelättnader om de stannar kvar på arbetsmarknaden ett par år, ge dem lagstadgad rätt att gå ned i arbetstid och jobba deltid och att göra det billigare för företagen att behålla eller anställa äldre arbetskraft.

Med vårt förslag om rätt till heltid i offentliga jobb kommer löntagarna, vilka väldigt ofta är kvinnor inom vård- och omsorgsykten, att bli avlastade och förhoppningsvis inte lika utslitna som i dag. Med vårt förslag om lärlingsjobb kan äldre arbetskraft inom exempelvis byggbranschen stanna kvar på arbetsmarknaden som mentorer åt den yngre arbetskraften men kanske undvika de allra tyngsta lyften.

Det finns väldigt många saker man kan jobba med i det här, och frågan om höjd pensionsålder kommer vi att driva i valrörelsen. Det ska ni vara medvetna om.

I detta anförande instämde Heidi Karlsson (SD).

Anf. 40 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S) replik:

Fru talman! Att Sverigedemokraterna gärna vill samarbeta med Moderaterna är väl känt för de flesta utom möjligen Moderaterna. Oscar Sjöstedt har ju till och med lanserat en plattform för samarbete med de borgerliga partierna. Där föreslås slopade investeringar i hyresrätter med rimliga hyror men också sänkta skatter för höginkomsttagare, slopad värnskatt och återinfört jobbskatteavdrag för höginkomsttagare.

Sverigedemokraterna och Moderaterna har dock fler gemensamma nämnare än så. Oscar Sjöstedt har sagt sig vara beredd att diskutera marknadshyror, något som Moderaterna vill ha och som skulle leda till kraftigt ökade hyror för vanligt folk. Sverigedemokraterna vill göra det lättare för arbetsgivare att fritt säga upp anställda genom att införa fler undantag i turordningsreglerna. Även här finns en stor samsyn med Moderaterna, även om de vill gå längre än ni gör och i praktiken urholka anställningsskyddet helt och hållet.

Nu kan vi läsa i tidningen att Sverigedemokraternas partiledning förbereder en lista på krav till kommande förhandlingar med Moderaterna. Med anledning av detta har jag några frågor. För det första: När kommer väljarna att få se denna lista? För det andra: Kommer ett krav på försämrade anställningstrygghet att finnas med på den listan? För det tredje: Är Sverigedemokraterna i en regeringsförhandling redo att gå längre och avveckla anställningstryggheten på det sätt som Moderaterna vill?

Anf. 41 OSCAR SJÖSTEDT (SD) replik:

Fru talman! Jag ska försöka svara på alla frågor. Den hemliga listan, som har förberetts under lång tid, finns tillgänglig på vår hemsida, www.sd.se, under rubriken "Valplattform". Där kan finansministern och den som är intresserad gå in och titta. Så hemlig var den.

Vad avser arbetsrätten föreslår vi helt riktigt ett utökat antal undantag för de minsta företagen med upp till tio anställda, det vill säga att man kan undanta fem personer i stället för två. Vi tror att det behövs. Det handlar helt enkelt om att värna småföretagarna och göra det lite enklare för dem.

Det här är nämligen inte så oproblematiskt som finansministern vill få det att låta, utan det finns en annan sida av det myntet. Småföretagarnas rättigheter och möjligheter måste liksom balanseras gentemot löntagaren. Men det är helt riktigt uppfattat som finansministern säger.

När det gäller den debattartikel som jag skrev för ett tag sedan tror jag att vi alla är överens om att vi har en lite halvknepig parlamentarisk situation den här mandatperioden, och det finns väl egentligen ingenting som

Prot. 2017/18:98
16 april

*Debatt med anledning
av vårpropositionens
avlämnande*

tyder på att den situationen skulle ändras i någon större utsträckning inför nästa mandatperiod. Då tycker jag att alla har ett ansvar att försöka hitta öppningar för att få bort de låsningar som har funnits, och det här var mitt sätt att försöka säga att vi kan tänka oss att kompromissa om de här sakerna. Inget parti kommer ju att få egen majoritet, och då måste man förhandla och kompromissa med andra.

Detta tycker jag inte är särskilt anmärkningsvärt utan en ganska ansvarsfull ingång. Exempelvis de saker som jag skissade på i debattartikeln skulle vi vara beredda att diskutera främst med allianspartierna men för all del även med Socialdemokraterna.

Anf. 42 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S) replik:

Fru talman! Att Sverigedemokraterna är beredda att ändra ståndpunkt har vi fått se en hel del av under den här mandatperioden. SD-ledamöter har vittnat om att det springer riskkapitalister i korridorerna på Sverigedemokraternas partikansli. Hur det har kommit ut i praktisk politik har vi fått se här i kammaren. Sverigedemokraterna gick till val på att avskaffa vinstjakten i skolan, men sedan ändrade man sig och tycker nu att det är viktigt att slå vakt om riskkapitalisternas rätt att tjäna pengar i skolan. Även vad gäller krav på kollektivavtalsvillkor i upphandlingar har man ändrat uppfattning.

Här är nu ytterligare en uppfattning. Oscar Sjöstedt säger nu att man behöver balansera företagarnas och arbetsgivarnas villkor. Det är tydligt att här står Sverigedemokraterna inte på arbetstagarnas sida i det svenska arbetslivet. Det är bra att få höra det tydligt från Oscar Sjöstedt.

Ska jag tolka den här listan som att Sverigedemokraterna kräver att få igenom hela sin valplattform för att samarbeta med Moderaterna?

Anf. 43 OSCAR SJÖSTEDT (SD) replik:

Fru talman! Ja, utgångspunkten för eventuella kommande förhandlingar är vår valplattform. Det är korrekt uppfattat.

Vad gäller att ändra ståndpunkt vill jag säga att om inget parti har egen majoritet måste man kompromissa, och då gör man det med andra partier för att söka majoritet. Det är inget konstigt. Det gör väl Socialdemokraterna också. Ni har ju två samarbetspartier, och jag antar de i alla fall får igenom en del av sin politik.

Det är så det måste gå till. Man kan liksom inte låsa läget och säga: Vi ska ha igenom 100 procent av vår politik, och vi tänker inte byta uppfattning i någon fråga. Om alla gör på det sättet blir det ganska svårt att regera landet. Det handlar helt enkelt om att visa kompromissvilja.

Jag vet inte vilka riskkapitalister finansministern pratar om. Jag har inte haft några möten med några riskkapitalister; det är möjligt att det finns andra som har haft det.

Anf. 44 JAKOB FORSSMED (KD) replik:

Fru talman! Ett av den här mandatperiodens stora misslyckanden är tudelningen på arbetsmarknaden, där allt fler människor står allt längre från ett jobb. Enligt Arbetsförmedlingen är 271 000 personer i utsatt ställning på arbetsmarknaden, och utanförskapet de upplever pågår ofta år efter år. Detta gäller en del inrikes födda men inte minst utrikes födda – männi-

skor som vill och behöver få in en fot på arbetsmarknaden, in i en arbetsgemenskap och få chansen att bidra liksom en möjlighet att försörja sig själva.

Regeringen har här gjort vägval som inte har löst problemet. Man har visserligen satsat en del på utbildning. Där har man gjort för lite. Man har därtill försökt bygga ut platser i arbetsmarknadspolitiska program utan att lyckas särskilt väl med det. Man har dock konsekvent vägrat att sänka trösklarna in på arbetsmarknaden genom att sänka krav eller sänka inkomstlönerna något under den tid man lär sig jobbet på jobbet.

Experternas råd är tydliga. Professor Lars Calmfors, John Hassler och Finanspolitiska rådet säger att vi behöver ta ned de skyhöga svenska trösklarna och att vi måste få fram fler jobb med lägre kvalifikationer.

Sverigedemokraterna skriver i sin budgetmotion att det främst finns två förslag för att få ordning på problemen med nyanlända som inte kommer i arbete. Det ena som förs fram är mer utbildning, och det andra som förs fram är sänkta trösklar.

Ni avvisar båda dessa lösningar. Ni säger att vi inte kan förvänta oss att dessa personer med hjälp av utbildning ska kunna bidra på den svenska kvalificerade arbetsmarknaden. Vad gäller trösklar skriver ni att i fråga om sänkta trösklar vänder sig Sverigedemokraterna starkt emot dem. Men samtidigt lägger ni ned många platser i de arbetsmarknadspolitiska programmen.

Vilka experter stöder ni er på med den politiken?

Anf. 45 OSCAR SJÖSTEDT (SD) replik:

Fru talman! Det här är mycket intressant, och det här är och kommer att bli en stor uppgift för resten av den här mandatperioden och nästa mandatperiod.

Vi behöver göra flera saker. För det första behöver vi få till stånd någon form av system med lärlingsjobb, som gärna riktar sig, som vi har föreslagit, mot alla som saknar gymnasieexamen. Visst går diskrepansen mellan inrikes och utrikes födda, men om man byter ut och tittar på dem som har gymnasieexamen och dem som saknar examen finns den stora diskrepansen där. Något sådant system måste på plats, och det kan möjligen ses som sänkta trösklar.

För det andra handlar det om hela Arbetsförmedlingens avsaknad av funktionssätt. Jag tycker att Arbetsförmedlingen ska läggas ned så som den ser ut i dag för att i stället öppna för fler aktörer.

I Australien genomfördes en drastisk reform. Den reformen utvärderades, och det visade sig att de grupper som stod allra längst från arbetsmarknaden hade gynnats mest av reformen. Egentligen finns det ett parlamentariskt stöd i kammaren för något sådant, och vi borde kunna agera. Jag uppmanar verkligen Jakob Forssmed och hans kollegor att göra detta, och det måste göras tillsammans. Utan oss finns inte stödet för den reformen.

För det tredje tror jag att småföretagarna är nyckeln. Det är ytterst angeläget med sänkta arbetsgivaravgifter, framför allt för de minsta företagen. Det kommer att stimulera sysselsättningen, och det kommer att en liten bit på vägen lösa problemen – som ledamoten Forssmed mycket riktigt påpekar.

Prot. 2017/18:98

16 april

*Debatt med anledning
av vårpropositionens
avlämnande*

Anf. 46 JAKOB FORSSMED (KD) replik:

Fru talman! Det här är Sveriges stora utmaning på arbetsmarknadsområdet, och då menar jag att det är uppenbart att Sverigedemokraterna inte har någon politik för detta. Man avvisar utbildningsinsatser, och man avvisar sänkta trösklar. Nu säger ledamoten i och för sig att man välkomnar sänkta trösklar, men i budgetmotionen, som partiet har gått fram med i Sveriges riksdag, och som partiet vill ha stöd för, står det att i fråga om sänkta trösklar vänder sig Sverigedemokraterna starkt emot dem.

Ser man problemet? Tar man det på allvar? Var finns politiken? Det räcker inte med att lägga ned Arbetsförmedlingen om man inte i övrigt har en bred palett av åtgärder för att komma till rätta med problemet.

Se till att människor får en chans att bidra, och se till att de får chansen att delta i en arbetsgemenskap. Om vi inte klarar detta, kommer vi inte heller att klara de integrationsutmaningar som Sverige står inför.

Anf. 47 OSCAR SJÖSTEDT (SD) replik:

Fru talman! Jag är övertygad om att ledamoten Forssmed inte kan ha läst hela vår budget. De saker jag redogör för här finns definitivt med i den budgetmotion vi pratar om, det vill säga riktiga lärlingsjobb så att det går att fånga in just dem som saknar gymnasieexamen. Det är den gruppen som ligger efter. Inrikes och utrikes födda spelar ingen roll – det är samma åtgärder. Det är den gruppen som måste höjas.

Jag håller helt med om att det inte kan vara fråga om enstaka reformer, utan det handlar om en samlad palett av åtgärder. Men jag har lite svårt att sammanfatta hela arbetsmarknadspolitiken på en minut.

Låt mig ge ytterligare ett exempel. Jag pratar om sänkta arbetsgivaravgifter för småföretag, att reformera Arbetsförmedlingen och riktiga lärlingsjobb. Självklart ska vi återställa RUT-avdraget och gärna expandera det lite grann. RUT-avdraget har skapat många jobb, och det prognostiseras att växa ännu mer. Det är ett exempel på en sådan åtgärd som sammantaget kan göra att vi kan komma till rätta med situationen.

Anf. 48 JANINE ALM ERICSON (MP):

Fru talman! Förra gången jag stod i den här talarstolen kunde jag med stolthet berätta att regeringen lagt fram den största miljöbudgeten någonsin i Sveriges historia. Den här mandatperioden som Miljöpartiet varit med i regeringen har vi tagit rejäla kliv för att nå klimatmålen. I höstas presenterade vi stora satsningar på det moderna, gröna samhällsbygget. Vi avsatte pengar för att få bort plasten i havet och sanera gamla vrak som släpper ut miljögifter. Vi satsade stort på biogas, solceller och laddstolpar i hela Sverige, och vi investerade för en hållbar industri på lång sikt.

Lika stolt är jag nu när jag kan berätta att den budget som vi presenterar i dag innehåller ännu fler satsningar på miljön och klimatet. Det är en budget som ger hopp och framtidstro i en tid då vi står inför stora utmaningar. För vi måste agera nu. Klimatet kan inte vänta.

Nu ser vi till att öka stödet till biogasproduktionen. Vi erbjuder semesterfirare en elmotorpremie till båten, och vi ser till att ännu fler människor kan pryda sina tak med solceller. Vi gör det möjligt för människor att på ett enkelt sätt vara klimatsmarta och ta det gemensamma ansvar som krävs för att vår jord ska må bra.

Därmed tar vi också avstamp inför nästa mandatperiod med en hög ambitionsnivå för vårt lands klimat- och miljöarbete. På så sätt kan vi nå vårt mål om ett fossilfritt Sverige, och Sverige kan även i fortsättningen vara föregångare i att visa världen att det faktiskt går att ställa om.

Fru talman! Det är inte bara planeten som ska må bra utan även människorna som lever på den. Samtidigt som vi satsar på den gröna omställningen och en fossilfri framtid bygger vi ut välfärden i hela landet.

Det går bra för Sverige. Landet har en stark ekonomi, och arbetslösheten sjunker stadigt. Det är många som vill få det att framstå på ett annat sätt, som genom att måla verkligheten i mörka nyanser ställer grupper mot varandra och spär på känslor av rädsla och otrygghet.

Visst finns stora utmaningar. Det visar inte minst de satsningar regeringen gör för att stärka välfärden och skolan och klara klimatkrisen. Men vi i Miljöpartiet tror inte att rädsla hjälper oss att lösa samhällsutmaningarna, utan vi tar fasta på det hopp och den framtidstro som finns i vårt land.

Vi ser till att kommuner får mer resurser för att öka bostadsbyggandet, och vi stärker tryggheten för äldre, bland annat genom trygg vård på rätt plats, och arbetar för att få in mer personal i vården.

Vårt hopp och vår framtidstro ligger hos våra kommande generationer. Det är viktigt att varje ung människa får de verktyg som krävs för att kunna fortsätta vara en del i det viktiga arbetet med att ta hand om vårt samhälle och vår planet. Våra barn och unga måste må bra och känna att de har ett meningsfullt liv och en meningsfull fritid.

Därför lägger regeringen 170 miljoner kronor på unga i budgeten. Fler unga ska komma i arbete och få möjlighet att sommarjobba, fritidsgårdarna ska kunna ha öppet även på sommarlovet och fler unga ska kunna ägna sig åt kultur och idrott på fritiden. Det är saker som ger mening och gör att vi mår bra.

Sverige har de senaste åren tagit emot ett stort antal människor som varit på flykt, och nu ser vi till att de nya invånarna får möjligheter att lära sig språket och få utbildning och jobb. Vi ökar nu också stödet till de kommuner som låter ensamkommande som fyllt 18 år och väntar på asylbeslut bo kvar så att de slipper rivas upp från det liv de påbörjat. Det gynnar såväl den enskilde som samhället i stort.

Fru talman! Sverige har en feministisk regering som de senaste fyra åren har drivit igenom mängder av feministisk politik. Men höstens mäktiga metoo-upprop, där modiga kvinnor runt om i världen vittnat om utbredda övergrepp, visar att vi måste jobba ännu hårdare för ett jämställt samhälle där alla, oavsett kön, ska känna sig trygga.

I den här budgeten satsar vi därför över 100 miljoner kronor till förebyggande och kompetenshöjande arbete med koppling till metoo och mäns våld mot kvinnor. Det är en mängd åtgärder som kommer på plats, såsom ökade resurser till kvinnojourerna, polisens utredningar och socialtjänsten. Elever kommer att få mer sex- och samlevnadskunskap i skolan, och större krav ställs på ett arbetsliv fritt från sexuella trakasserier. Det kallar jag en feministisk budget värd namnet!

Fru talman! För fyra år sedan bytte vi riktning på politiken. Vi har kommit en bra bit på vägen och gjort stora reformer för att vi ska kunna nå klimatmålen innan det är för sent. Vi har arbetat för en jämlik skola och

vänt skolresultaten. Nu behöver vi bara fortsätta på samma spår. Vi behöver ta stora, bestämda kliv mot en fossilfri framtid så att vi kan nå klimatmålen innan det är för sent. Klimatet kan inte vänta. Vi måste agera nu.

(Applåder)

Anf. 49 EMIL KÄLLSTRÖM (C) replik:

Fru talman! Efter tre år – tre och ett halvt år, rimligen – med en miljöpartistisk innehavare av posten som bostadsminister minskar byggandet i Sverige. Det är ett trendbrott – ett illavarslande sådant.

Sedan alliansåren och det arbete som genomfördes då, inte minst av Stefan Attefall och Kristdemokraterna på ministerposten och på departementet, har byggandet i Sverige ökat ganska ordentligt. Detta är mycket glädjande. Men lika glädjande som ökningen varit är det illavarslande att vi nu ser en tydlig minskning för innevarande år. Det är ett tydligt trendbrott, vilket oroar, och det är ett av de tecken som leder mig till slutsatsen att toppen på den här högkonjunkturen har vi nog snarast bakom oss.

De som ställer frågor liknande denna till bostadsminister Peter Eriksson har, har jag hört, liknat honom vid Bagdad Bob. Han vill inte riktigt kännas vid dessa uppenbara motgångar, och kanske är strategin att helt enkelt inte tala om minskningen av byggandet före valet.

Jag hoppas och tror att Janine Alm Ericson ser mer nyktert på frågan och är lika oroad som jag av tecknen på att den svenska bostadsmarknaden viker nedåt och byggandet minskar. Vi är fortfarande i ett läge där det svenska bostadsbyggandet uthålligt måste hålla hög takt. Nu kommer illavarslande tecken på ett trendbrott. Hur ser Janine Alm Ericson på det, och hur ska vi möta detta för att få en bättre fungerande svensk bostadsmarknad?

Anf. 50 JANINE ALM ERICSON (MP) replik:

Fru talman! Jag är glad att Emil Källström tar upp just den här frågan, för som han sa i sin fråga är bostadsbyggandet oerhört viktigt för Sveriges utveckling. Det är jätte viktigt att människor har någonstans att bo för att de ska kunna ta de arbeten som finns där de finns.

Vi har sett många olika siffror vad gäller utvecklingen på bostadsmarknaden de senaste åren. Det kan hända att det finns en vikande trend i byggandet. Det är oroande. Vi behöver ha många fler bostäder för att människor ska kunna bo där jobben finns.

Vi lägger nu mer i investeringar för att fler bostäder ska byggas. Investeringsstödet är också riktat till små och klimatsmarta bostäder för att vi ska kunna få mer av den sorten. Hittills är det väldigt mycket bostadsrätter, som människor med väldigt god ekonomi har kunnat ta. Ett skifte där är det också viktigt att vi åstadkommer.

Bostadspolitiken är ett sådant område där regeringen gärna vill ha blocköverskridande överenskommelser just därför att det är viktigt. Det är lika viktigt som energiförsörjningen och försvaret, som vi också har kommit väl överens om under den här mandatperioden. På bostadspolitikens område kom vi inte ända fram eftersom alliansföreträdarna valde att lämna den förhandlingen.

Min fråga till Emil Källström är naturligtvis vad ni vill göra. Vi har investeringar. Vi har en expansiv bostadspolitik. Vi har ett 20-punktsprogram som regeringen följer. Men vad vill Centerpartiet göra för att komma åt den vikande byggtakten – om den finns?

Anf. 51 EMIL KÄLLSTRÖM (C) replik:

Fru talman! Hur ska vi komma åt den vikande trenden ”om den finns”? Jag kan meddela att den finns. Vi talar om ett verkligt problem här. Det svenska byggandet minskar just nu, och det är mycket illavarslande.

Det är uppenbart att här behövs politisk handlingskraft. Jag satt med i de förhandlingar som strandade under mandatperioden. Målsättningen var en ny svensk bostadspolitik, men det var uppenbart att det inte fanns politisk grogrund för att ta de kraftiga grepp som behövs för en långsiktigt bättre fungerande bostadsmarknad.

När det gäller frågan vad vi vill är det mycket tydligt: Vi vill ha betydligt enklare och färre regler, vilket innebär att vi får billigare byggande och mer byggande. Vi vill ha större rörlighet på bostadsmarknaden, vilket innebär att det blir enklare att hyra ut i andra hand och att vi kan nyttja systemet bättre. Vi måste också ha långsiktigt rimligare skatteregler. Här måste vi våga ta grepp om till exempel ränteavdrag.

Det är det som krävs. Regeringens subventioner leder ingenstans, och nu viker det svenska byggandet nedåt.

Anf. 52 JANINE ALM ERICSON (MP) replik:

Fru talman! Ja, ränteavdragen är någonting som vi har gemensamt. Även vi i Miljöpartiet ser att vi behöver ha en avtrappning av ränteavdragen – också för att klara bland annat hushållens stora skuldsättning, som är ett av våra stora problem.

Vi tror däremot inte på minskat strandskydd, som är ett exempel på sådant som Centerpartiet driver för ökat byggande. Vi tror inte att det kommer att leda till speciellt många fler bostäder av den sort som vi saknar. Vi tror inte heller att en höjning av hyrorna för människor som inte har råd med det skulle lösa bostadsbristen.

Sedan finns det mycket att göra. Regeringen följer 20-punktsprogrammet som togs fram. Vi har också sett över de skatteregler som finns. Med det hoppas jag att vi kan fortsätta ha en bra dialog om bostadspolitiken, för det är ett viktigt område för svensk utveckling.

Anf. 53 JAKOB FORSSMED (KD) replik:

Fru talman! Nu läggs Miljöpartiets sista ekonomiska proposition fram. Det är bra att det är den sista, för man har bedrivit beskattningsjakt på det vi vill se mer av, på dygder som arbete, sparande, förkovran och givmildhet. Högre skatt på att jobba för alla över 65, högre skatt på att spara till sin pension, högre skatt på att ge till nödlidande.

Vad har då regeringen gjort för pengarna? Jo, man har byggt ut det offentliga åtagandet med en rad missriktade reformer och samtidigt stått passiv inför problemen med vården, jobben och tryggheten. Men jag hoppas att ni haft roligt!

Det är uppenbart att när den rödgröna regeringen väl har skattehöjar- och konjunkturresurser, då bränner de i fickan. Man kunde kanske

Prot. 2017/18:98
16 april

*Debatt med anledning
av vårpropositionens
avlämnande*

önska sig att Miljöpartiet med sin konsumentminister hade infört en möjlighet till öppet köp på reformer, en ångervecka när det gäller en del av dessa reformer. Det skulle nog behövas när man prioriterar gratis entré på statliga museer i Stockholm samtidigt som människor får allt svårare att göra entré på ett äldreboende, när man prioriterar gratis släktforskning samtidigt som regeringen håller små flyende barn från sina föräldrar, när man lägger miljardbelopp på byggsubventioner som byggbolagen inte ens vill ha, när vi inte har ett samhälle med tillräckligt många poliser för att bygga trygghet och när man prioriterar lägre pris på naturguidning som kronhjärtsspaning samtidigt som Vårdguiden hänvisar äldre till allt längre väntetider på akuten, där de får spana efter läkare.

Min fråga till Janine Alm Ericson är: Vilken av dessa reformer vore lämpligast att lämna tillbaka?

Anf. 54 JANINE ALM ERICSON (MP) replik:

Fru talman! Om det blir vår sista budget återstår väl att se. Det är väljarnas val som gäller.

Att vi skulle ha en mandatperiod full av missriktade reformer håller jag självklart inte med Jakob Forssmed om. Vi har lagt mycket resurser också på de områden som Kristdemokraterna tycker är viktiga. Vi har lagt välfärds miljarder, satsat ordentligt på polisen och gjort det betydligt enklare för äldre att få en plats på till exempel ett vårdhem. Jag ser inte hur sänkt skatt, som verkar vara utgångspunkten för kritiken, skulle leda till fler platser på äldreboenden eller bättre vård. Snarare tvärtom – man kan ju inte göra skattesänkningar gratis.

Det står också klart i och med Jakob Forssmeds fråga att kultur inte står högt på Kristdemokraternas prioriteringslista. Vi däremot tror att kultur är viktig för att få ett samhälle där människor kan växa och där man kan må bra, inte bara kroppsligt utan också själsligt.

Den här budgeten och de satsningar vi har gjort hela denna mandatperiod på både välfärden och klimatet men också på skolan är sådana som jag är mycket stolt över. Sedan finns det mycket kvar att göra. Sverige är verkligen inte utan problem, och det hoppas jag att vi får återkomma till och fortsätta ta tag i.

Anf. 55 JAKOB FORSSMED (KD) replik:

Fru talman! Jag kritiserar inte sänkta skatter utan höjda skatter på sådant som jag tycker att vi behöver se mer av i samhället. Problemet är inte heller att ni satsar resurser på vården, även om ni misslyckas när vårdköerna fördubblas, eller att ni satsar på polisen, även om vi nu ser färre poliser med er politik, utan att ni gör alla de satsningar jag pekat på i stället för att ta tag i de problem vi faktiskt ser.

Jag förstår att det är svårt att välja vilka av dessa reformer man vill dra tillbaka, men jag har ett förslag: gratis busskort till alla högstadie- och gymnasieelever på sommarlovet. När vi vet att barn och unga behöver röra sig mer och att en av sju gymnasieelever inte rör sig tillräckligt vill regeringen betala ut 350 miljoner kronor för att man ska sluta cykla och gå och i stället ta bussen till sina aktiviteter på sommarlovet. Hur kunde det gå så fel?

Anf. 56 JANINE ALM ERICSON (MP) replik:

Fru talman! Man har olika utgångspunkter för sin ekonomiska politik – det står helt klart. Vi vill främja kollektivtrafikresande. Börjar man när man är liten blir man också bättre på det när man är vuxen. Jag vet att Jakob Forssmed vet att vi behöver ha en trafiköverflyttning från bil till tåg och kollektivtrafik, till exempel. Detta är ett led i det.

Alla barn bor inte heller så nära att de kan gå och cykla. Många bor i mycket farliga trafikmiljöer, där jag personligen som mamma hellre hade satt mina barn på bussen än låtit dem cykla ute i trafiken.

Med det sagt finns det naturligtvis olika prioriteringar att göra, och dem hoppas jag som sagt få återkomma till i höstens budget, där vi kan se mer av satsningar på vården av människors kroppsliga och, med hjälp av kultur, själsliga utveckling.

Anf. 57 EMIL KÄLLSTRÖM (C):

Fru talman! Vi debatterar i dag den sista budget som den här regeringen presenterar för denna kammare under denna mandatperiod. Låt oss för Sveriges skull hålla en tumme för att det också är den sista budget som Miljöpartiet och Socialdemokraterna med stöd av Vänsterpartiet lägger fram på lång tid. De partier jag nämnde skulle må bra av att vila upp sig och träna lite på politikutveckling i opposition de kommande åren.

Denna budgetdag är också en tid för reflektion och för utvärdering av de år som gått. Frågorna man måste ställa sig är: Är Sverige fundamentalt starkare i dag än för fyra år sedan? Är vi bättre rustade för framtiden i dag än för fyra år sedan? Och är ekonomins grundläggande funktionsätt starkare i dag än för fyra år sedan?

Jag kan tidigt konstatera att regeringens tid vid makten och Magdalena Anderssons tid på Finansdepartementet inte kommer att bli ihågkommen som en tid då det togs stora grepp som vi under lång tid kan känna oss tacksamma för, vilket dock kan sägas både om socialdemokratiska regeringar i mitten av 90-talet och framför allt om Alliansens första tid vid makten. Både på 90-talet och tidigt på 2000-talet togs det strukturgrepp för att svensk ekonomi långsiktigt skulle fungera bättre. Så har icke skett de senaste åren.

Vi har inte sett några större strukturreformer. Den arbetsmarknad som under lång tid har haft alltför höga trösklar in, inte minst för dem som har svårt att ta sig in på grund av att de är nyanlända eller på grund av en historia av sjukdom eller arbetslöshet eller för att de är unga och har otillräckliga gymnasiebetyg, finns kvar i alltför stor utsträckning. Hundratusentals människor kommer inte in i riktiga jobb på toppen av en historisk högkonjunktur.

Vi har en bostadsmarknad som har fungerat dåligt under lång tid. Vi har under år och decennier sett bostadsbrist och långa köer till bostäder i storstäderna och deras närhet. De senaste åren har detta bitit sig fast, samtidigt som allt större delar av landet ser samma problematik. Snart sagt varje centralort i våra 290 kommuner har samma problem. Det är väntetider för att få den första lägenheten. Det är svårt att komma in på bostadsmarknaden om man inte har kontakter eller vet vilka vägar man kan ta vid sidan av kommunernas bostadsköer.

När det gäller ett fjärde område där vi måste ta ett större strukturgrepp, behovet av en kommande storsatsning på svensk infrastruktur, kan vi också konstatera att det i mångt och mycket rör sig om fyra förlorade år. Visst har Alliansens tillskott till den svenska infrastrukturbudgeten fortsatt, och regeringen har faktiskt, ska man ärligt säga, ökat satsningarna på svensk infrastruktur. Det är bra, för det behövs.

Men när det gäller de riktiga strukturgreppen och det framtidsprojekt som Alliansen tog initiativ till, det som nu heter Sverigeförhandlingen, med nya stambanor, kan vi konstatera att Sverige står och stampar. De senaste fyra åren har regeringen gjort många saker, men man har inte satt ned foten åt vare sig det ena eller det andra hållet i denna en av Sveriges verkliga framtidsfrågor. Oavsett vad man tycker i sak finns det ett egenvärde i tydlighet och att vi kommer till skott med de storsatsningar som behövs i svensk infrastruktur.

Som jag nämnt tidigare under debatten var regeringens främsta vallöfte när den tillträdde att nå Europas och EU:s lägsta arbetslöshet år 2020. Detta var redan inledningsvis ett konstigt mål. Det är rimligare att mäta andra saker. Men nu var det detta mål regeringen satte upp för sig själv.

Det är också uppenbart att det aldrig fanns någon plan för att nå dit. Det första man gjorde i de första budgetar som regeringen lade fram och fick igenom var att höja skatten på allt som rör sig, framför allt på ungas jobb och på småföretags arbetsgivaravgifter. Det är så tydligt som det kan bli, i alla fall innan det är dags för Magdalena Andersson att skriva sina memoarer. Men det besked vi i dag fick från finansministern är uppenbarligen att inte ens regeringen står upp för det mål man gick till val på och lovade svenska folket. Detta syns också tydligt i regeringens egna prognoser. I denna sista budget under den här mandatperioden tvingas regeringen revidera upp sina egna arbetslöshetssiffror.

De skattehöjningar vi har sett är historiska. Det var länge sedan en regering höjde skatten på jobb och företagande i en sådan utsträckning som denna regering har gjort. Totala skattehöjningar på ungefär 60 miljarder, varav drygt hälften på just jobb och företagande, talar sitt tydliga språk. Här måste kommande regeringar faktiskt backa tillbaka och se till att inte minst jobbskaparna får rimligare förutsättningar att verka och utvecklas.

Vi kan konstatera att det efter valdagen, om väljarna så vill, finns potential för ett betydligt starkare och mer sammansvetsat regeringsalternativ, som tar tag i några av Sveriges större utmaningar. Alliansen har redan nu, i god tid före valet, presenterat gemensamma vägar in på arbetsmarknaden för dem som i dag inte kommer in och en gemensam bild av hur vi ska reformera Arbetsförmedlingen, som i dag inte levererar.

Vi har en samsyn när det gäller bostadsmarknad och arbetsmarknad, och även när det gäller behovet av att återupprätta rättsstat, polis och försvar. Här har vi under mandatperioden knuffat regeringen framför oss. Några av de tillskott vi glädjande nog har sett när det gäller rättsstat och försvar hade inte varit lika stora om det inte varit på grund av en allians som i förhandlingar med regeringen sett till att vi fått upp de inledande bud vi fått från Finansdepartementet. Men här behövs det inte en regering som motvilligt låter sig knuffas framåt utan en regering som faktiskt sätter sig i förarsätet och ser till att vi återupprättar några av statens absoluta kärnuppgifter.

Det är nämligen viktigt att poängtera att trots att regeringen på ett historiskt sätt har höjt skatten på allt som rör sig har den misslyckats med att leverera när det gäller några av statens verkliga kärnuppgifter. Polistäteten minskar, och vårdköerna ökar. När det gäller LSS hör vi alltför många vittnesmål om hur den delen av Valfärdssverige inte levererar på grund av regeringens politik.

Trots stora skattehöjningar levererar man inte när det gäller välfärdens kärna och statens kärnuppgifter. Detta är dåligt. Sverige förtjänar bättre.

Centerpartiet står för det nya ledarskap som vårt land behöver. Vår analys är att Sverige trots de senaste tre åren har ett fantastiskt utgångsläge. Vi har ett starkt läge. Vi har fantastiskt duktiga svenska företag, såväl stora som små, och vi kan ta oss an de utmaningar som globalisering, automatisering, digitalisering, artificiell intelligens, delningsekonomi och mycket annat utsätter oss för. Detta är utmaningar som vi kan göra fantastiskt bra saker av om vi tar de grepp som svensk arbetsmarknad och ekonomi behöver.

Vi kommer att gripa oss an de strukturbehov som jag har talat om: arbetsmarknad och bostadsmarknad. Det är svåra och tunga saker som vi måste reformera. Vi ska inte rädas den uppgiften.

Kombinationen av detta och det andra som vi kommer att leverera, nämligen konkreta förslag som går att genomföra här och nu, redan i en kommande alliansregerings första budget, är en bra kombination. Vi har redan nu i helgen presenterat bland annat vårt gröna avdrag, där vi renodlar och rensar i regeringens flora av bidrag som i bästa fall leder till grön omställning men där det råder stor osäkerhet om när pengar betalas ut och på vilket sätt. I stället föreslår vi att vi ska dra lärdomar från ROT- och RUT-avdrag och överföra dem till den gröna sektorn genom vad vi kallar för ett grönt avdrag.

Vi sätter stopp för det hot mot landsbygden, äganderätten och skogsbruket som i dag hindrar investeringar i mångmiljardklassen, för ingen vet hur man får använda den svenska och norrländska skogsråvaran. Denna osäkerhet kommer att ta slut efter valet. I stället krattar vi manegen för nya teknik- och miljösprång.

Vi ska skjuta till resurser för att mota ungas psykiska ohälsa. Det är en av våra största samhällsutmaningar.

Vårt viktigaste löfte är att ta tag i Sveriges framtidsfrågor. Vi står för ett nytt ledarskap som för Sverige framåt.

(Applåder)

Anf. 58 JANINE ALM ERICSON (MP) replik:

Fru talman! Det går bra för Sverige. Vi bygger ut välfärden i hela landet. Fler får jobb. Vi tar nya steg mot ett fossilfritt Sverige. Vi snabbar upp etableringen av nyanlända.

Nu kan vi satsa på grön omställning och ett Sverige som håller ihop. Det är vår plan, och det visar vi i vårbudgeten.

Ett viktigt steg för att minska utsläppen i transportsektorn är att minska utsläppen från flyget. Flygskatten trädde nyligen i kraft. Men det finns många andra instanser där vi visar att vi menar allvar med att minska utsläppen i hela samhället.

Mot detta står Centerpartiet, som säger sig vara ett grönt parti men som har gjort till sin viktigaste valfråga att subventionera flyget. Detta är en så

Prot. 2017/18:98
16 april

*Debatt med anledning
av vårpropositionens
avlämnande*

viktig fråga för Centerpartiet att man har hotat med misstroendevotum mot ministrar och sagt att detta är den första skatt som ska rivas upp om möjlighet ges.

Att satsa på förnybara bränslen, som ju är Centerpartiets svar, är något som vi båda vill. Det är alltså egentligen bara det att flyget ska betala för sina klimatkostnader som verkar vara Centerpartiets problem. Men merparten av Centerns väljare är ju för en flygskatt, rimligtvis för att de tycker att också flyget ska stå för sina miljökostnader. Det är tråkigt att Centerpartiet har landat i det ställningstagandet, och jag hoppas att Emil Källström och hans parti vågar tänka om här.

Men det finns ju andra intressanta områden att tala om i skattepolitiken. Jag tänkte fråga Emil Källström om ett annat skattepåslag. Nu lägger vi ju inga nya förslag i den här budgeten, men vi i Miljöpartiet har nyligen presenterat ett förslag om att beskatta kött där antibiotika i förebyggande syfte har getts till friska djur. Världshälsoorganisationen klassar ju antibiotikaresistens som det allvarligaste hotet mot mänskligheten. Samtidigt förskrivs mer antibiotika i världen till friska djur än till sjuka människor. Jag tänkte helt enkelt fråga Emil Källström om Centerpartiet är berett att stötta ett sådant ekonomiskt styrmedel i den här frågan.

Anf. 59 EMIL KÄLLSTRÖM (C) replik:

Fru talman! Miljöpartiet har den här våren gjort en veritabel offensiv när det gäller att presentera nya förslag som man uppenbarligen inte har fått igenom under sina drygt tre år i regeringsställning. Vissa veckor har man snart sagt dagligen presenterat förslag som man inte har stämt av med Socialdemokraterna men kommer att gå till val på. Det är gott så. Så kan man få jobba ibland.

När det gäller förslaget om en skatt på fulkött, som Miljöpartiet talar om här, har jag ännu inte hört eller läst att någon som kan de här frågorna menar att detta på något sätt är möjligt att genomföra. Det finns ju en stor risk i detta. Risken är ju att det finns de som tycker att det här låter ganska bra och tänker att vi på detta sätt kan gynna sunt svenskt kött på bekostnad av dåligt utländskt. Men det är också viktigt för politiska företrädare att lägga fram förslag som faktiskt kan genomföras.

Tills motsatsen är bevisad tror jag att det är klokare att se till att de bönder som producerar det sunda svenska köttet slutar vara Europas högst beskattade och hårdast reglerade bönder. Här har faktiskt Miljöpartiet ofta varit mest engagerat för att lägga fram nya pålagor i form av kilometerskatt och nya regleringar för hur svenska bönder får verka.

Vi vill gärna ha styrmedel som gynnar bra och sund svensk mat, men de måste vara genomförbara. Vi kan ju börja med att ta bort de helt egna svenska påfund som har lett till att Sveriges bönder är Europas högst beskattade och hårdast reglerade.

Anf. 60 JANINE ALM ERICSON (MP) replik:

Fru talman! Det här förslaget har man arbetat mer med än så. Naturligtvis kommer det att behöva utredas mer, men det finns också olika sätt att införa en sådan här beskattning, bland annat med elektronikskatten och kemikalieskatten, som är införda. Det skulle kunna vara en framkomlig väg.

Det finns de som är positiva till förslaget, till exempel LRF, som ju Centerpartiet brukar ha en del med att göra.

Apropå detta med att stämma av sina förslag med andra partier vill jag säga att man kanske inte gör det i samma utsträckning när man går in i en valrörelse. Då är det intressant att höra att Centerpartiet alltså har stämt av alla sina valförslag med Moderaterna, kanske även solcellsförslaget, även om Elisabeth Svantesson inte tog upp det i sin replik om vad Moderaterna vill göra.

Emil Källström slog sig i förra replikskiftet för bröstet för de låga utsläppen under alliansregeringen. Jag undrar om Emil Källström kan ge exempel på vilka offensiva saker han syftade på där.

Anf. 61 EMIL KÄLLSTRÖM (C) replik:

Fru talman! Jag vet inte om jag riktigt uppfattade frågan, men jag tar det som en uppmaning att tala om Centerpartiets miljöpolitik, vilket jag också kommer att göra.

Det vi nu gör är att lägga fram förslag som syftar till att återgå till det som gällde under allianstiden, nämligen sund ekonomisk utveckling parad med minskade utsläpp. De senaste årens ökning av de svenska utsläppen ser vi på med stor oro. Vi måste gå från prat till resultat.

I veckan har vi presenterat tanken om ett grönt avdrag, som bland annat innebär att fler kommer att kunna sätta upp elstolpar och solpaneler. Vi har förslag om att ställa om den svenska bilflottan och lastbilsflottan till hållbara bränslen.

Låt mig också svara på den inledande frågan, som jag inte riktigt hann med förut: Vi har också förslag för att ställa om flyget i grön riktning, för det är det som behövs. Det globala flyget kommer att öka när Asien fortsätter att utvecklas. Vår uppgift är att se över hur vi kan göra detta mer hållbart. Då behövs det gröna bränslen och satsningar på det. Vi kommer att ta de greppen.

Anf. 62 ULLA ANDERSSON (V) replik:

Fru talman! Emil Källström talar gärna om ett nytt ledarskap och om strukturreformer, men han talar inte så gärna klarspråk, så jag tänkte hjälpa honom med det. Jag är ju vänsterpartist, så jag vill hjälpa mina medmänniskor.

Det du, Emil Källström, menar med strukturreformer är väl egentligen att du vill höja folks hyror – du vill ju ha marknadshyror – sänka folks löner och riva upp LAS. Dessutom vill Centerpartiet spara enorma belopp på sjuka och arbetslösa, till och mer än vad Moderaterna vill.

Jag tänkte också hjälpa dig att förklara för medborgarna varför ni vill spara så stora belopp på vård, skola och omsorg i ert budgetalternativ, Emil Källström. De allra flesta människor jag möter, till exempel en mängd undersköterskor som jag praktiserar med, tycker att det är för lite resurser i äldreomsorgen. Man behöver stressa, och arbetsvillkoren är inte tillräckligt bra. När jag praktiserar i vården säger man: Vi går på knäna – vi skulle behöva vara fler. Jag har inte hört någon som säger att det behövs mindre resurser.

De allra flesta människor tycker dessutom att välfärdens anställda behöver bättre arbetsvillkor och även högre löner, så varför sparar ni så stora

belopp på vård, skola och omsorg, Emil Källström? Ni drar ned på statsbidragen med ungefär 9 miljarder kronor och minskar även skatteintäkterna med ungefär 3 miljarder på kommunsektorn. Totalt sett drar ni alltså ned på kommunsektorn med ungefär 12 miljarder kronor i år. Det motsvarar lönerna för 25 000 lärare eller 30 000 undersköterskor. Det är ju personer som verkligen behövs – vi behöver fler anställda i välfärden, inte färre. Dessutom är det så att många tvingas stressa så mycket i välfärdsjobben att de blir sjuka.

Vi behöver mer resurser, inte mindre, så varför gör ni så enorma besparingar i ert budgetalternativ, Emil Källström?

Anf. 63 EMIL KÄLLSTRÖM (C) replik:

Fru talman! En sådan rapsodi av medvetna missförstånd har jag nog inte hört sedan förra gången Ulla Andersson och jag hade ett replikskifte med varandra.

Det jag menar när jag talar om strukturreformer är samhällsförändringar som innebär att de människor som i dag inte kommer in på arbetsmarknaden utan tvingas förlita sig på låga bidrag får sitt första jobb och kan göra lönekarriär. Oavsett modell och oavsett vilka verktyg man nyttjar för att människor ska gå från försörjningsstöd till en väg in i arbete handlar det om att den disponibla inkomsten mer eller mindre fördubblas över en natt. Jag tycker att det är bra. Jag tycker att det är bra för barnfamiljer och unga, inte minst för barn till nyanlända som när de själva går till skolan får se mamma och pappa gå till jobbet snarare än att vara kvar hemma. Jag tycker att det är en varm och människovänlig politik.

Jag ser en bostadsmarknad där människor inte kommer in i sitt första egna, riktiga boende. Inte minst hyresmarknaden har helt havererat, inte bara i Stockholm. På allt större delar av den svenska bostadsmarknaden är det uppochnedvända världen. Vill man ha en bostad fort – ja, då får man köpa. Har man tid att vänta i år eller decennier kan man sikta in sig på en hyresrätt. Det måste reformeras. Vi måste reformera bostadsmarknaden, inte minst för att rädda hyresrätten som boendeform.

Slutligen var frågan varför jag drar ned så mycket på en massa olika verksamheter; jag har inte tid att nämna alla. Det vi gör är ju att prioritera. Vi prioriterar kommunernas och landstingens generella statsbidrag, dem man själv kan nyttja. Det är sant att vi drar ned på ett antal av Ulla Anderssons specialdestinerade bidrag som vi ser leder till ineffektivitet.

Ulla Andersson vill höja skatten på allt som rör sig. Jag undrar: Vilken är din drömnivå för skattetrycket, Ulla Andersson? Hur mycket ska svenska folket och svenska företag betala i skatt när Vänsterpartiet får sin vilja igenom?

Anf. 64 ULLA ANDERSSON (V) replik:

Fru talman! Det är rätt fascinerande att lyssna på Emil Källström. Han vill rädda hyresrätten genom att införa marknadshyror. Att bostadsbyggandet viker i dag handlar ju om att man bygger för dyrt. Människor har inte råd att bo där. Då vill ni ta bort investeringsstöden och införa marknadshyror, Emil Källström.

Min fråga handlar om besparingarna i välfärden. Ni drar ned på välfärden med 9 miljarder i statsbidrag. Till det kommer ytterligare 3 miljarder i minskade skatteintäkter, det vill säga totalt 12 miljarder. Det motsvarar

30 000 undersköterskelöner. Det är enormt stora besparingar, Emil Källström. Inser ni inte vilka oerhörda konsekvenser det skulle få? Man har ju för tuffa arbetsvillkor i dag; man går på knäna. Då kommer ni och säger: Hallå där – vi vill spara ännu mer på er än vad som hittills har gjorts!

Vi behöver mer resurser till välfärden, inte mindre. Men det är ju så att ni alltid prioriterar sänkta skatter framför välfärden, framför sjukas och arbetslösas ekonomiska trygghet och framför bostadsbyggande.

Anf. 65 EMIL KÄLLSTRÖM (C) replik:

Fru talman! Jag noterar att jag inte fick något svar på frågan hur högt skattetrycket egentligen blir när Vänsterpartiet får igenom sina höjningar på allt som rör sig – folk och företag. Det kanske är så att den siffran finns men är alltför skräckinjagande att tala om, och är det så förstår jag varför Ulla Andersson smusslar med målet med sina många skattehöjningar.

Låt mig berätta vad jag eftersträvar när det gäller kommunernas resurser till välfärden. Under Alliansens tid vid makten fick min hemkommun Örnsköldsvik 20 procent mer i resurser från människor som jobbade och betalade skatt. Detta skedde under en tid med mycket låg inflation och en befolkningstillväxt som inte var i närheten av de siffrorna. Detta grundar sig på en jobbpolitik som innebar att fler fick ett jobb att gå till och att fler betalade in pengar till välfärden. Det är så mitt och Centerpartiets erbjudande ser ut: en jobbpolitik som leder till att det blir mer resurser till välfärden.

Ulla Andersson vill beskatta allt som rör sig och dela ut pengar här och nu. Jag vill jobba långsiktigt.

Anf. 66 ULLA ANDERSSON (V):

Fru talman! Under den borgerliga regeringen sjönk skatteintäkterna per capita och i förhållande till prisutvecklingen med 5 procent – ungefär 9 000 kronor per person. Det har självklart stor betydelse för vilka förutsättningar landet får för att hålla ihop och för vilka satsningar man gör på välfärden.

Vänsterpartiet har under den här mandatperioden tagit ett stort ansvar för att landet ska kunna styras. När vi har valt att budgetförhandla med regeringen har vi gjort det i syfte att öka den ekonomiska jämlikheten samt stärka välfärden och de gemensamma investeringarna för att pressa ned arbetslösheten och hålla ihop samhället.

För oss har det varit viktigt att den ensamstående mamman ska kunna känna att hon har fått det ekonomiskt bättre och att föräldrar inte ska behöva välja mellan att betala hyran och att köpa glasögon eller medicin till sina barn. Därför har underhållsstödet höjts i tre omgångar, och avgiftsfria mediciner för barn har införts liksom glasögonbidrag för barn och unga. Studenter ska kunna känna ekonomisk trygghet, och fler från studieovana hem ska vilja studera vidare. Därför kommer studiemedlet att i augusti höjas med 300 kronor per månad.

Vi har jobbat för att bygga ut välfärden för att den ska omsluta nya områden. Under alltför många år har människor nämligen fått höra att det bara går att skära ned. Därför har vi satsat på att unga upp till 23 år ska ha avgiftsfri tandvård. Mammografi och cellprovsscreening ska vara avgiftsfritt, för ingen ska behöva missa en concertumör för att plånboken är tom. Vi har satsat på avgiftsfria läkarbesök för äldre i öppenvården, och vi har

Prot. 2017/18:98
16 april

*Debatt med anledning
av vårpropositionens
avlämnande*

fått igenom den historiskt sett största satsningen på välfärden genom de 10 så kallade välfärdsmiljarderna. Förlossningsvården har stärkts, och sjukvården har tillförts stora resurser. I år kommer 2 miljarder till förbättrade arbetsvillkor i sjukvården.

Vi har jobbat för omfördelning och tagit några myrsteget framåt. Fler får i dag betala statlig inkomstskatt. Det utjämnar inkomstklyftor samtidigt som välfärden tillförs mer resurser. Jobbskatteavdraget fasas ut från 50 000 kronor, till borgarnas stora fasa. Långtidssjuka har fått sänkt skatt, och avdragsrätten för fackföreningsavgiften har återinförts. Därmed har miljoner löntagare fått sänkt skatt, men framför allt möjliggörs en stärkt facklig organisering. Och det behövs ju när starka krafter – borgarna och Sverigedemokraterna tillsammans med Svenskt Näringsliv – rör sig framåt i syfte att försämra LAS och sänka folks löner.

I den svenska modellen är inkomstbortfallsprincipen central. Om du har oturen att bli sjuk eller arbetslös ska du inte behöva förändra hela livet ekonomiskt. Du ska kunna känna ekonomisk trygghet. Därför har det varit viktigt för oss att taken i sjukförsäkringen höjs, liksom golvet och taken i arbetslöshetsförsäkringen – inte minst efter borgarnas stora sänkningar. Folk ska inte behöva försäkra sig vid sidan om de gemensamma trygghets-systemen; då slås den svenska modellen sönder. Vi hade gärna sett fler höjningar av taken, men vi har tyvärr inte fått regeringen med oss i det då den inte har velat finansiera sådana reformer.

I förhandlingarna om vårändringsbudgeten har det varit viktigt för oss att låta metoo slå igenom. Metoo rullade fram och berörde oss alla. Plötsligt synliggjordes de erfarenheter vi kvinnor och flickor har levt med i hela våra liv. Kraften i dessa upprop och berättelser måste leda till förändring. Flickors och kvinnors kroppar är just deras kroppar, och dem ska ingen annan ha rätt till – eller anse sig ha rätt till. Där har alla partier som står för alla människors lika värde ett ansvar att ta.

Nu tillförs 170 miljoner till sju metoo-reformer. Pengarna kommer bland annat att gå till förbättrad sex- och samlevnadsundervisning i skolan, en ny satsning på kvinno- och tjejjourer, utbildningsinsatser för rättsväsendet, en informationskampanj om samtyckeslagstiftningen, kompetensutveckling för regionala skyddsombud och förstärkta resurser till Arbetsmiljöverket.

Men det behövs mycket mer. Det behövs tryggare arbetsvillkor, delad föräldraförsäkring och rätt till heltid. Kvinnors arbete måste uppvärderas och få det värde som det egentligen borde ha. Pensionssystemet behöver göras om, och fler måste säga ifrån när kvinnor och flickor kränks och utsätts för sexuella trakasserier.

Fru talman! Varje ung människa måste kunna känna hopp och framtidstro. Alltför ofta i den politiska debatten får de i stället framstå som problem, särskilt om de bor i utsatta förorter.

Fler poliser, hårdare tag och mer batonger är det som hörs mest. Visst kan det behövas fler och mer närvarande poliser, men det behövs framför allt satsningar på arbete, bostäder, utbildning och rikare fritid. Där har Vänsterpartiets rättvisemiljarder stor betydelse. Nu tillförs också mer pengar till utökade öppettider på fritidsgårdar, till ungas idrotts- och kulturaktiviteter samt till 10 000 fler sommarjobb.

Att bli sedd, att få känna sig betydelsefull, att vara med och ta ansvar och att tjäna egna pengar har självklart stor betydelse för var och en av oss, inte minst för unga människor. Ens liv ska inte tillåtas att avgöras av föräldrarnas bakgrund, utbildning, ekonomi eller kontakter.

Fru talman! Jag skulle kunna stå här länge och berätta om alla viktiga reformer som vi har fått igenom under denna mandatperiod och hur de har påverkat livet för många människor – det gäller till exempel körkortslån och satsningar mot psykisk ohälsa bland unga. Men det tänker jag inte göra. De 90 reformer som vi har fått igenom talar sitt tydliga språk. Vill man bekämpa ojämlikhet och öka tryggheten och tilliten i samhället gör man det bäst med oss.

Tittar man på inkomstfördelningen när det gäller dessa reformer ser man att det framför allt är människor med låg eller medelhög inkomst som har fått ett förbättrat ekonomiskt utfall medan de som har det bäst ställt har fått betala. Så bör ju vänsterpolitik se ut.

Men visst: Vi hade velat göra väldigt mycket mer. Något är ju fel när huvuddragen i borgarnas skattepolitik ligger kvar. Av EU:s 15 kärnländer är Sverige numera det land vars skattesystem är minst omfördelande mellan hög- och låginkomsttagare.

Kapitalinkomster utgör en allt större andel av orsakerna till de växande inkomstskillnaderna. Under 2016 utgjorde kapitalinkomsterna 376 miljarder kronor – av dessa gick hälften till den rikaste procenten. Om vi skulle slå ut det på var och en av oss vuxna i befolkningen skulle det bli 25 000 kronor per person.

Hur resurser fördelas och används i ett samhälle eller i en ekonomi har självklart en helt avgörande betydelse för allas vår framtid. Investerar vi dem i utbildning, vård, bostäder och infrastruktur, eller går de till enskild konsumtion eller spekulation?

Därför hade det varit bra att införa en progressiv kapitalbeskattning eller en förmögenhetsskatt. Jämlikhet har ju ett ekonomiskt och ett samhällsreligt värde i sig, och så länge detta inte görs kommer de ekonomiska klyftorna att växa. Här har vi inte fått med oss regeringen.

Här finns det nu ett vägval att göra inför valet: Antingen stärker man välfärden och den ekonomiska jämlikheten med oss eller så går man högerut.

Och hur blir det då? Jo, med Centern kan man göra enorma besparingar i välfärden – de sparar nämligen mest av samtliga borgerliga partier på kommunsektorn. Med Liberalernas fördelningspolitik kan man dessutom få en omvänd fördelning från fattig till rik, eftersom de ger lika mycket till de 10 procent som har högst inkomster som de ger till de övriga 90 procenten av befolkningen. De ger också dubbelt så mycket till män som till kvinnor.

Med Centern och Liberalerna kan man riva upp LAS, höja hyror och sänka folks löner. Man kan dessutom krydda detta med besparingar på sjuka och arbetslösa.

Det är ett val att göra. För oss är valet enkelt: Vi vill se ekonomisk jämlikhet, stärkt välfärd, omfördelning, gemensamma investeringar, stärkt anställningstrygghet och förbättrade arbetsvillkor. Det är så vi bygger ett land som håller ihop. Det är det man får med Vänsterpartiet – hederlig vänsterpolitik, helt enkelt.

Anf. 67 MATS PERSSON (L) replik:

Fru talman! Jag tror att vi var många som hoppade till i våra bänkar när du, Ulla Andersson, med sådan glädje beskrev hur du har tagit initiativ till – och fått igenom – att fler människor nu betalar statlig inkomstskatt. Du beskrev det sedan som att det handlar om bankdirektörer, men i själva verket handlar det ju om barnmorskor och välutbildade människor som ofta jobbar inom vård, skola och omsorg.

Ni har höjt skatten för hundratusentals vanliga svenskar, ofta personer med akademisk utbildning. Det är jättemärkligt, för Sverige är ett land där utbildning lönar sig väldigt dåligt. När organisationen Saco har gjort mätningar gällande ett antal utbildningar och kollat om det lönar sig att utbilda sig i Sverige har mätningarna visat att det inte lönar sig att utbilda sig när det gäller en majoritet av de utbildningar som man tittat på. Det lönar sig inte att gå på universitet i tre, fyra eller fem år och ta studielån.

Är detta rimligt? Vill vi ha ett samhälle där utbildning, flit och ansvar inte lönar sig? Det är klart att vi inte vill!

Ulla Andersson målar upp detta som en bild av klyftor och att det skulle handla om att hon med detta vill minska klyftorna i samhället. Men problemet är väl inte att vi i Sverige har Zlatan Ibrahimović, som tjänar 200 miljoner om året när han spelar i Manchester United? Det är väl inte detta som är problemet? Problemet är att vi har människor som inte har ett jobb och som inte är en del av arbetsplatsens gemenskap – människor som har små ekonomiska marginaler, som inte kommer in på arbetsmarknaden och som inte kan försörja sig själva.

Problemet är också att klyftan mellan den som har arbete och den som inte har arbete har blivit tydligare. Det är ju detta problem vi ska lösa! Vi ska inte höja skatten för barnmorskor.

Ulla Andersson: Är det rimligt att utbildning inte lönar sig i Sverige?

Anf. 68 ULLA ANDERSSON (V) replik:

Fru talman! Just för att vi vill sänka arbetslösheten satsar vi på offentliga investeringar. Det är mycket mer ekonomiskt effektivt än skattesänkningar – det visar forskningen, och det visar verkligheten. Men jag är mycket väl medveten om att detta är en bild som Liberalerna inte delar. Jag skulle också tro att det är just därför som er fördelningspolitik – där de rikaste 10 procenten får lika mycket som den övriga befolkningen – ser ut som den gör.

Att utbildning inte skulle löna sig är väl ändå en sanning med modifikation, Mats Persson? Människor med högre utbildning lever längre och har bättre hälsa samt större påverkan på samhällsutvecklingen och på den politiska debatten.

Självklart är det väldigt viktigt att vi framöver satsar resurser för att göra så att fler kan utbilda sig längre om man så vill. Det är bland annat därför vi höjer studiemedlen. Det är också därför vi satsar mer på välfärden i stället för att spara på den.

Men det är också så, Mats Persson, att även de som har högre utbildning kan jobba så att de blir sjuka. Människor sliter helt enkelt ut sig. Det kan vara undersköterskor, det kan vara barnmorskor och det kan vara sjuksköterskor. Alla jag har träffat hittills säger att de gärna skulle vilja ha fler arbetskamrater och att stressen är för påtaglig. Jag har inte hört någon som

säger att sjukförsäkringen är för trygg eller att välfärden behöver mindre resurser.

Så jag skulle vilja fråga dig, Mats Persson: Varför sparar ni så mycket på sjuka och arbetslösa? Varför är detta prioriterat?

Du pratar om barnmorskor som skulle få högre inkomstskatt. Jag har tittat på lönerna – medellönen för barnmorskor är inte i nivå med medellönen för dem som betalar den lägsta nivån på statlig inkomstskatt utan ganska långt därifrån. Likadant är det för poliser och sjuksköterskor, men jag skulle gärna vilja höja deras löner.

Anf. 69 MATS PERSSON (L) replik:

Fru talman! Det blir väldigt tydligt att det här handlar om ideologi. Det är inte jag som påstår att utbildning inte lönar sig i Sverige, utan det är Saco, den fackliga organisationen, som visar det i sina rapporter. Då säger Ulla Andersson: Det där tror inte jag på. Jag tror att man som politiker ska akta sig för det där, för det visar att det handlar väldigt mycket om ideologi och ingenting annat.

Det är uppenbart att det lönar sig dåligt att utbilda sig i Sverige, ofta till kvinnodominerade akademikeryrken. Arbetsterapeuter och barnmorskor är två exempel.

Det ni gör nu är att höja skatten så att sex av tio barnmorskor i år kommer att passera gränsen för statlig inkomstskatt. Det är inte rimligt. Det ska löna sig att utbilda sig, och det ska löna sig att arbeta.

Vilket samhällsproblem vill ni egentligen lösa när ni höjer skatten för barnmorskor? Vad har de gjort dig, Ulla Andersson, när du höjer skatten och gör det mindre lönsamt att utbilda sig? Det är ju helt obegripligt.

Anf. 70 ULLA ANDERSSON (V) replik:

Fru talman! Jo, vi vill anställa fler barnmorskor. Det behövs. Vi vill satsa mer på förlossningsvården och på fler anställda inom sjukvård, polis och skola. Vi vill inte genomföra stora besparingar i välfärden.

Det är så, Mats Persson, att har man högre utbildning lever man längre, har bättre hälsa, större påverkan på samhällsutvecklingen och också högre inkomst, så det är väl klart att det lönar sig att utbilda sig. Man får bättre pension, och man bättre ersättningar från till exempel sjukförsäkringen om man har oturen att bli sjuk.

Jag tycker att vi ska satsa på att förbättra arbetsvillkoren och höja folks löner, för jag skulle vilja att barnmorskor, poliser och sjuksköterskor fick betydligt högre löner än vad de har, men även undersköterskor och barnskötare. Det är så vi räddar välfärden i framtiden, genom att anställa fler och förbättra arbetsvillkoren. Och det finansierar vi genom skatteintäkter.

Anf. 71 JAKOB FORSSMED (KD) replik:

Fru talman! Ulla Andersson säger sig ofta värna de äldre i samhället. Samtidigt är hon tillsammans med regeringen ansvarig för en politik som jag inte tycker ser de äldres behov av äldreboende och inte minst platser på särskilt boende.

Många vill flytta men får leva kvar i ensamhet och osäkerhet hemma utan socialt umgänge, kanske utan adekvat vård, med oro för att ramla och slå sig utan att någon vet om det och så vidare.

Prot. 2017/18:98
16 april

*Debatt med anledning
av vårpropositionens
avlämnande*

Bristen på äldreboenden har tilltagit under mandatperioden. Det är nu 125 kommuner som anger att de har brist på äldreboenden mot 77 i början av mandatperioden. Förra året var det 4 646 personer som efter att de hade fått ett beslut om äldreboende inte fick komma dit förrän efter tre månader, och i vissa kommuner får man vänta i nästan ett år efter att man har fått beslut om en plats.

Det här gör också att de demenssjuka hinner bli allt sjukare innan de får en plats. De hinner drabbas av många problem med hälsan när de egentligen borde vara på en plats i särskilt boende. Detta gör mig bekymrad. Jag tycker att ni har misslyckats med att lösa det här problemet, som i stället har tilltagit under er tid i maktens korridorer.

Jag blir också orolig när Socialstyrelsen nu larmar om att det råder stor brist på kompetens och kunskap om demenssjukdomar inom hemtjänsten. Ni var ju med och lade ned Alliansens utbildningssatsning för personal inom äldreomsorgen.

Min fråga är: Om vi är överens om att det råder stor brist på äldreboenden, varför är då Ulla Andersson så angelägen om att lägga ned 23 000 platser på äldreboenden som drivs av privata ägare? Är det inte rimligt att det lägga det ideologiskt motiverade kravet åt sidan när vi har den här stora bristen?

Anf. 72 ULLA ANDERSSON (V) replik:

Fru talman! Jag skulle vilja vända på frågeställningen och fråga varför Jakob Forssmed vill att skattepengarna ska gå till stora privata vinstuttag i stället för fler äldreboendeplatser inom äldreomsorgen. Det är nämligen det som faktiskt händer. I de vinstdrivande bolagen är det en enorm avkastning på det operativa kapitalet, 47 procent jämfört med 10 procent i övriga tjänstesektorn, så det är självklart att väldigt mycket av de skattepengar vi betalar går till annat än det som de är avsedda för.

Vi har varit med och fått igenom historiskt stora satsningar på välfärden, mycket större än under er tid vid makten, då antalet anställda inom välfärden faktiskt sjönk. Vi satsar 10 välfärds miljarder, varav 2 miljarder till äldreomsorgen. Dessutom finns det ett investeringsstöd för byggande av fler äldreboendeplatser.

Jag är också orolig för äldreomsorgen. Det behöver anställas fler undersköterskor. Vi behöver, precis som Jakob Forssmed tar upp, satsa mer på utbildning och fortbildning. Vi behöver förbättra arbetsvillkoren och lönerna. Det behövs förstärkta välfärds miljarder de kommande åren. Det kommer helt enkelt att vara avgörande för hur vi lyckas hålla ihop samhället. Därför vill jag inte sänka skatter, som Jakob Forssmed verkar tycka vara lösningen.

Jag får det inte att gå ihop hur sänkta skatter ska finansiera fler platser på äldreboenden, mer utbildning inom demensvård och fler undersköterskor. Men det kanske Jakob Forssmed kan förklara för mig.

Anf. 73 JAKOB FORSSMED (KD) replik:

Fru talman! Först och främst måste man prioritera väldigt hårt om man ska klara att sänka skatten på arbete och samtidigt göra stora välfärdssatsningar. Vi kristdemokrater lägger ju mer på vården och omsorgen än vad Ulla Anderssons parti gör, trots att vi sänker skatten på arbete. Vi höjer

också en del skatter på miljöförstöring och konsumtion för att klara av de här satsningarna.

Jag kanske inte ska vara så förvånad, men det är ju uppenbart att Ulla Anderssons omsorg om de äldre på de 23 000 äldreboendeplatserna inte sträcker sig längre än att hon är beredd att använda dem i sin kamp för att få bort mångfald och valfrihet från äldreomsorgen.

Mitt skäl till att jag vill ha alternativ inom äldreomsorgen är att också äldre personer, som befinner sig i en skör situation, ska kunna välja bort det som inte fungerar. Den möjligheten vill inte Ulla Andersson ge de äldre. Hon vill dessutom ta ifrån dem deras äldreboendeplats, där de kanske känner sig tryggare än vad de gjort någon annanstans.

Anf. 74 ULLA ANDERSSON (V) replik:

Fru talman! I äldreomsorgen är det riskkapitalbolag som är de stora dominanta aktörerna; de har över 50 procent av de privata verksamheterna. Det säger något – man är där för att tjäna pengar.

Vi vill också ha mångfald, och det är just därför vi vill begränsa möjligheterna för till exempel riskkapitalister att vara i äldreomsorgen. Vi vill att det ska vara seriösa aktörer som är där för de äldres egen skull, för att man vill någonting med verksamheten. Alla som är där för äldreomsorgens skull kommer att kunna fortsätta att vara kvar.

Jakob Forssmed talar om att man ska prioritera väldigt hårt för att kunna sänka skatter och satsa på välfärden. Men i era samlade budgetalternativ från den borgerliga sidan, Jakob Forssmed, är det som ni prioriterar väldigt starkt enorma besparingar på sjuka och arbetslösa, och även dessa människor har barn. Hur ska deras uppväxtvillkor påverkas om deras mammor och pappor ska få sin ekonomiska situation så kraftigt försämrade?

(Applåder)

Anf. 75 MATS PERSSON (L):

Fru talman! Sverige är på många sätt ett fantastiskt land. Jag hör till dem som verkligen tror på Sverige. Jag tror att vi kan skapa ett samhälle där driftiga företagare skapar nya jobb och jämlikheten ökar genom att skolan fungerar och att vi kan skapa ett hållbart samhälle genom att klimatsläppen minskar – ett samhälle som håller ihop. Men för att göra detta behöver vi ha rätt verklighetsbild. Därför blir jag väldigt orolig när jag hör hur regeringen skönmålar hur Sverige går. Det finns alltid en risk att man som oppositionspolitiker svartmålar, att man målar allting med svarta penseldrag, men jag tänker inte göra det.

Sverige är ett bra land, ett fantastiskt land. Men det finns gott om samhällsproblem att ta itu med. Var sjätte ungdom lämnar grundskolan utan att vara gymnasiebehörig. Bidragsberoendet fördjupas när människor fastnar i bidragsberoende år efter år. Sysslösheten är i sin tur grogrunden för de kriminella gäng som stärker sin närvaro i våra utsatta förorter, som förpestar med sin närvaro i de utsatta förorterna. Att polistätheten är den lägsta sedan 2007 visar på allvaret i frågan.

Vårdköerna växer, och det blir allt svårare att komma i kontakt med vårdcentralen.

Vi ser att välfärdsstaten och rättsstaten inte fungerar, och då utmanas vårt samhällskontrakt.

Fru talman! Vad får vi egentligen för våra skattepengar, frågade en medborgare mig nyligen. Sverige har världens högsta marginalskatter på arbete, men vi har inte världens bästa välfärd. Min slutsats är att Sverige inte behöver höjda skatter utan fler skattebetalare, och ska vi få fler skattebetalare måste vi börja med att investera i att bygga Sverige starkt både nu och på längre sikt.

Fru talman! Det handlar om skolan. Att var sjätte elev lämnar grundskolan utan att vara behörig till gymnasiet är en historiskt hög siffra. Var sjätte elev! Det är en del av ett samhälle där klyftorna växer, inte minst mellan den som får stöd i skolan hemifrån och den som lämnar skolan på eftermiddagen för att stötta sina föräldrar hemma.

När detta dras till sin spets ser vi framväxten av en ny underklass. Det skapar en grogrund för ett samhälle som slits isär och en växande kriminalitet. Vi får ett samhälle där det blir viktigare varifrån du kommer än vart du är på väg.

Det är motsatsen till den liberala visionen om samhället. Din framtid ska inte avgöras av din bakgrund; varifrån du kommer ska betyda mindre än vart du är på väg.

Fru talman! Det är beklämmande att se att trots att var sjätte elev lämnar grundskolan utan att vara gymnasiebehörig är det en total avsaknad av satsningar på skolan i den budget som ligger på riksdagens bord. Det är till och med så att det läggs lika mycket pengar på elbåtmotorer som på skolan. Det är löjeväckande, men också oroväckande eftersom det sänder en tydlig signal om att skolans problem inte tas på allvar.

Jag ser framför mig att svensk skola behöver rejäla reformer för kunskap och studiero och för att höja läraryrkets status så att fler elever vill bli lärare. Liberalerna satsar på förlängd skolplikt för nyanlända och fler förstelärare i utanförskapsområden. Vi sätter fokus på ordning och reda, och vi prioriterar lärarna. Vi vet att klassresan börjar i klassrummet och att kunskap är makt.

Fru talman! Det växer fram en ny arbetslöshet i Sverige. Mitt i högkonjunkturen är antalet utsatta på svensk arbetsmarknad 300 000. Vi ser ökade klyftor mellan den som har ett arbete och den som står utanför och inte får ta del av en arbetsplatsgemenskap.

Vi ser att bidragsberoendet fördjupas. Två av tre är fortfarande bidragsberoende fyra år efter att de först fått socialbidrag. När sysslolösheten biter sig fast släcks hoppet om en bättre framtid, och när bidragsberoendet går i arv i flera generationer framåt blir Sverige svagare.

Detta blir inte minst tydligt i våra invandratäta förorter, där sysslolösheten breder ut sig. Det blir en grogrund för religiös extremism, och här hämtar de kriminella gängen hämtar sin näring. När det är högkonjunktur i Sverige är det inte högkonjunktur i Rinkeby, Rosengård eller Biskopsgården.

Det gäller att skapa en arbetsmarknad där alla behövs och där det finns fler enkla riktiga jobb för dem som i dag står utanför. Vi ska ha höga förväntningar på människor. Alla kan och ska bidra, och den som lever på bidrag ska utföra en praktik eller insats för att få bidrag. Det är en politik som lyfter människor och som också lyfter Sverige.

Fru talman! Utbildning ska löna sig. Liberalerna står upp för det sträv-samma Sverige. Utbildning, ansvarstagande och flit ska löna sig i ett samhälle. Så är det inte i dagens Sverige. För många är det en dålig ekonomisk

affär att välja att lägga tre, fyra eller fem år av sitt liv på att utbilda sig och leva på studielån. Det är helt orimligt.

En liberal rättvisesyn handlar om att alla ska ha samma förutsättningar men också om att utbildning, strävsamhet och flit ska löna sig.

Fru talman! Hur ska vi ha råd med vår gemensamma välfärd? Det är en fråga som många människor som jag träffar ställer sig. I debatten målar finansminister Magdalena Andersson upp det som att alla pengar som används i Sverige går till rimliga och produktiva saker. Så är det inte. Regeringen lägger pengar på en lång rad saker som inte löser några samhällsproblem.

Låt mig ta några exempel. För det första bygger man ut Arbetsförmedlingen. Arbetsmarknadspolitiken får 80 miljarder kronor, vilket är dubbelt så mycket som det svenska försvaret. Man bygger ut i en högkonjunktur.

För det andra ger man bidrag till byggherrar för att bygga bostäder, trots att det är högkonjunktur och bostäderna byggs ändå.

För det tredje har man en plakatpolitik som sätter signalpolitiken före det som faktiskt ger resultat. Det tydligaste exemplet är att man ger en särskild bonus till den som köper en elcykel. Jag är själv en cyklande människa som cyklar mer än jag kör bil, men, med all respekt, subventioner till elcyklar löser inte den gemensamma globala klimatproblematiken. Den kan vi enbart lösa med en europeisk koldioxidskatt och gemensamma ansträngningar.

Fru talman! Jag hör till dem som menar att de reformer vi gör de kommande åren måste vara fullt finansierade. Om man inte vågar göra denna prioritering och inte vågar dra ned på de utgifter jag här redogjorde för kommer vi framöver att se höjda skatter.

Fru talman! Magdalena Andersson kommer att höja skatten de kommande åren, men Sverige behöver inte högre skatter utan fler skattebetalare.

Fru talman! Det finns en risk att högkonjunkturen skymmer sikten, men snart kommer lågkonjunkturen. Varje dag känner svenska företag av den mördande konkurrensen från kineser, amerikaner och tyskar. Det den svenska företagaren vet är att han eller hon måste vara lite bättre än sin tyska eller amerikanska konkurrent.

Precis samma förhållningssätt bör prägla den ekonomiska politiken i Sverige. Vi är en liten, öppen ekonomi i norra Europas utkanter som behöver ha bättre ekonomiska villkor än våra konkurrentländer. Vi ska inte ha högre skatter än vad de har. Det ska vara mer attraktivt att vara företagare i Sverige. Det ska vara mer attraktivt att förlägga sitt huvudkontor i Sverige och inte som nu när Nordea lämnar Sverige och Spotify väljer att noteras på den amerikanska börsen. Det är tecken på att Sverige inte har bättre ekonomiska villkor än andra länder.

Fru talman! Allra sist: Liberalerna sätter skolan först. Ska vi göra Sverige starkare i framtiden och bygga ett jämlikt samhälle som håller ihop och där vi också i framtiden har de skarpaste företagen måste skolan fungera. I vår budgetmotion prioriterar vi skolan. Vi prioriterar kunskap och studiero och att höja läraryrkets status. När skolan fungerar, fungerar Sverige.

(Applåder)

Anf. 76 JANINE ALM ERICSON (MP) replik:

Fru talman! För fyra år sedan bytte vi inriktning på den svenska politiken, bort från orättvisa skattesänkningar till investeringar i samhällsbygget. Vi gör nu en kraftsamling för att göra samhället bättre tillsammans, och det är vårt vägval.

Med Miljöpartiet i regeringen har Sverige fått en tuffare klimatpolitik och tagit stora kliv för att nå klimatmålen. I höstas presenterade vi den största miljöbudgeten någonsin med rekordmånga satsningar på klimatet och miljön. Med vårbudgeten satsar vi ännu mer på miljön och klimatet.

Efter fyra år i regeringen har Miljöpartiet sett till att Sverige har infört världens mest ambitiösa klimatlag, tagit internationellt ledarskap för att haven ska bli renare och ändrat riktning så att industrin går åt ett mer hållbart håll. Vi har också gjort så att fler kan resa mer fossilfritt och välja att pryda sina tak med solceller. Dessutom kan fler välja cykeln framför bilen med vår, märk väl, hyllade elcykelpremie.

Jag ska inte bara prata om miljö och klimat, för det handlar också om riktningen för politiken på andra sätt. För oss är valet enkelt. Ska vi gå framåt tillsammans, eller ska vi gå tillbaka till sänkta skatter och växande klyftor?

Fördelningspolitik med en social hållbarhet är viktigt för Miljöpartiet. Det är en fråga som är viktig också för många som kallar sig socialliberaler. I Liberalernas senaste budgetar föreslås dock en synnerligen dålig fördelningspolitik. De stora satsningarna ligger på skattesänkningar just för dem med högst inkomster.

Min fråga till Mats Persson är: Känner du dig nöjd med att den liberala politiken ökar de ekonomiska skillnaderna kraftigt och att Liberalernas politik gynnar män mer än kvinnor?

Anf. 77 MATS PERSSON (L) replik:

Fru talman! Jag skäms inte över att vi i vår budget tydligt säger att utbildning ska löna sig. Det är en princip som jag vill stå upp för, och den syns i det budgetalternativ som Liberalerna har lagt på riksdagens bord. Det är en viktig inriktning för Sverige.

Astras chef och ledning säger till exempel: När vi ska rekrytera folk från andra länder till Sverige säger de att det inte direkt är våra skatter som gör att de vill flytta hit, även om Sverige har rent vatten och bra barnomsorg.

Det är klart att skatterna är ett problem för svenska företag, och framför allt gör de att utbildning lönar sig dåligt.

Vi sänker skatten i vår budget också för dem som har lägst inkomster och för dem som går från bidrag till arbete. Vi har en politik som är mycket inriktad på att minska de ökade klyftorna. Den stora klyftan i det svenska samhället handlar inte om att barnmorskor ska ha högre skatt utan om att det finns en klyfta mellan den som har arbete och den som inte har det.

När man lyssnar på er i Miljöpartiet nuförtiden påminns man om att det fanns en tid då ni inte lät som socialdemokrater. Med all respekt, men retoriken är otroligt vänsterinriktad, vilket bekymrar mig. Vad hände med synen på småföretag? Vad hände med synen på valfrihet? Vad hände med synen på att tro på att företagare bygger Sverige? Man hör ingenting om det längre.

När du kritiserar vår budget och säger att den inte har någon miljöpolitik blir jag mycket bekymrad. Jag tror att ni och vi vill samma sak men har lite olika sätt att göra det på. Liberalerna tror på principen att förorenaren ska betala, och därför har vi en grön skatteväxling i vår budget. Vi höjer miljöskatterna, och vi sänker skatten på arbete.

Vi tror däremot inte på plakatpolitik. Vi tror inte på riktade subventioner till det som politiken tror ska ge effekt. Vi tror inte på detta. Ibland gör man olika bedömningar i politiken, men försök inte ge en bild av att vi inte värnar miljön! Vi är otroligt aktiva i klimatfrågan.

Anf. 78 JANINE ALM ERICSON (MP) replik:

Fru talman! Jag tror inte att jag försökte ge någon bild alls av Liberalernas miljöpolitik just nu. Den kan vi återkomma till.

Angående att Liberalerna och Mats Persson inte tror att våra miljöförslag leder fram till det som vi säger kan vi lyssna på till exempel Naturvårdsverket, som säger att det är dessa åtgärder som kommer att sluta det klimatgap som alliansregeringen lämnade efter sig. Men jag ser fram emot Liberalernas offensiva miljöförslag.

Jag tänkte också kommentera att Mats Persson ofta använder ordet flit – att det ska löna sig att vara flitig. Jag tycker att detta visar en människosyn som jag inte delar: att man tycker att den som går på universitetet är mer flitig än den som är lokalvårdare och försöker skaffa ett jobb och försörja sina barn.

Jag märker att Mats Persson inte svarade på frågan om han gillar sin ekonomiska politik, som ökar skillnaderna i samhället och som ger män betydligt mer än kvinnor.

Anf. 79 MATS PERSSON (L) replik:

Fru talman! Då får jag vara jättetydlig, även om jag tyckte att jag svarade mycket tydligt. Jag är otroligt stolt över vår ekonomiska politik, för den säger att utbildning ska löna sig. Det är en princip som jag tycker är viktig att stå upp för.

Miljöpartiet hade synpunkter på ordet flit. Jag tycker att känns väldigt tråkigt när man i debatter medvetet missförstår intentionen, som om jag vore en ond människa. Det är klart att jag ser upp till alla människor som gör sitt bästa, oavsett om de har utbildning eller inte. Men jag tycker också att det är rimligt att en person som utbildar sig eller som blir chef på jobbet och därmed tar lite mer ansvar än andra och får mer skäll inte ska straffbeskattas för det.

Jag skäms inte alls för vår ekonomiska politik. Jag tycker att det är rimligt att utbildning ska löna sig, att den som tar ansvar ska få skörda frukterna av det och att flit ska löna sig.

Jag hoppas att vi inte behöver missförstå varandra. Jag tror att vi vill det bästa – jag hoppas det. Vi vill alla bygga samhället bra, men vi har olika tekniker och visioner för att göra det.

(Applåder)

Anf. 80 ULLA ANDERSSON (V) replik:

Fru talman! World Economic Forum mäter konkurrenskraften i olika länder. Sedan Liberalerna lämnade regeringen har Sverige klättrat 30 pla-

ceringar – det tycker jag säger ganska mycket. Bloomberg mäter innovationskraften, och där ligger vi tvåa. Forbes mäter näringslivsklimatet, och där ligger vi i topp. Jag tänkte att det kan vara bra att upplysa Mats Persson om detta.

Mats Persson pratar om att ansvarstagande och flit ska löna sig. Sedan spar Mats Persson enorma belopp på människor som har jobbat sig sjuka och helt enkelt har jobbat så att kroppen och hjärnan har tagit slut.

Vidare säger Mats Persson att skolan ska komma först, men det stämmer ju inte. Det som kommer först i er budget, Mats Persson, är skattesänkningar. Om man tittar på hur de fördelas ser man att de 10 procent som redan har det absolut bäst får lika mycket som de övriga 90 procenten av befolkningen. Anser ni i Liberalerna att dessa 90 procent inte anstränger sig tillräckligt mycket, inte är flitiga och inte bidrar till samhällets utveckling, eftersom er fördelningspolitik ser ut på det sättet?

Är det så, Mats Persson, att män anstränger sig så mycket och är mycket mer flitiga än kvinnor, eftersom ni ger dubbelt så mycket till män som till kvinnor i er budgetpolitik? Jag skulle gärna vilja ha ett svar på detta, för jag tycker att det är mycket relevant information till medborgarna.

Mats Persson! Om ni ska sätta skolan främst måste ni lägga 20 miljarder på skolan nästa år, för det är ungefär så mycket ni sänker skatterna med.

Anf. 81 MATS PERSSON (L) replik:

Fru talman! Vi finansierar våra skattesänkningar fullt ut, bland annat i en grön skatteväxling. Vi har inte de vidlyftiga utgifter som Ulla Andersson har till exempel för Arbetsförmedlingen eller bidrag till byggherrar. Det är därför vi kan göra den prioriteringen.

Vi sätter skolan först av en anledning. Vi gör det därför att vi tror att det bygger Sverige starkt, att det ger alla barn möjlighet att växa och att det gör att alla barn kan lära sig något i skolan, men då måste man utgå från att alla elever är olika. Det är vad vi gör i vår budget, där vi satsar på kunskap och studiero. Vi säger också tydligt att läraryrkets status måste höjas.

Ulla Andersson är arg – man känner det – över att ett parti kan lägga fram ett förslag som säger att utbildning, flit och ansvar ska löna sig. Det illustrerar skillnaden mellan en socialistisk rättvisesyn och en liberal rättvisesyn. För en socialist handlar jämlikhet alltid om att ta från de rika och ge till de fattiga och om inkomstutjämning. För en liberal handlar det om att alla ska ha samma förutsättningar men också om att den som exempelvis utbildar sig och avstår från att jobba i fyra fem år ska få skörda frukterna av det. Det är olika synsätt.

Jag tycker att det är viktigt att stå upp för synsättet att utbildning ska löna sig. Jag skäms inte det minsta för det. Innebär det att barnmorskan får lägre skatt? Innebär det att klyftorna i samhället ökar? Nej, det gör det inte, för vi gör parallella insatser som gör att den som i dag står utanför arbetsplatsens gemenskap kommer in i den. När fler människor kommer i arbete minskar klyftorna, för den största klyftan är mellan den som har arbete och den som inte har det.

Det är två helt olika ideologiska synsätt som möts här. Min intressanta fråga till Ulla Andersson blir: Var går egentligen gränsen för hur mycket skatt du vill ta ut?

Anf. 82 ULLA ANDERSSON (V) replik:

Fru talman! I vår senaste budgetmotion, innan vi började budgetförhandla, hade vi en skattekvot på 46 procent, ungefär som det var när Göran Persson regerade i det här landet. Under er regeringstid ökade de ekonomiska klyftorna mest i Sverige av alla OECD-länder. Jag tycker att det är tydligt.

För en liberal verkar det vara de 10 rikaste procenten som ska gynnas. Varför får de annars lika mycket som de övriga 90 procenten av befolkningen? Liberalerna brukar säga att de är feminister, men varför får då män dubbelt så mycket som kvinnor? Anstränger sig inte kvinnor tillräckligt mycket? Anstränger sig inte de övriga 90 procenten av befolkningen tillräckligt mycket heller eftersom de inte får samma möjlighet att ta del av Liberalernas inkomstförstärkningar?

Och nej, Mats Persson, för er kommer inte skolan först, utan för er kommer skattesänkningar först. Annars hade skolan i er budgettabell legat 20 miljarder över regeringens och Vänsterpartiets budgetalternativ, och det gör det inte.

Anf. 83 MATS PERSSON (L) replik:

Fru talman! Det är klädsamt om vi liberaler berättar om våra förslag, så kan Ulla Andersson berätta om sina förslag. Vi har den ordningen i debatten.

Då vill jag berätta att det som vi redan har gjort i vår budget är att lägga 16 miljarder mer på skolan än vad Ulla Andersson och regeringen gör. Det gör vi för att vi sätter skolan först och för att vi verkligen vill prioritera den. Vi vet nämligen att om det är någonting som ger jämlikhet i ett samhälle är det när klassresan börjar i klassrummet – det är där den börjar. Vi är tydliga med den prioriteringen.

Diskriminerar vi kvinnor i vår skattepolitik? Det gör vi absolut inte. Såklart gör vi inte det. Det som det handlar om är att män i vårt samhälle tjänar mer därför att män ofta jobbar i privat sektor och därför att vi politiker har varit för dåliga på att få upp lönerna i kvinnodominerade yrken. Det vill vi göra någonting åt när vi exempelvis säger att lärarlönerna måste upp. Det är ett sätt för oss att ta vårt feministiska ansvar.

Det är mycket tydligt att vi har väldigt olika ideologiska utgångspunkter. Det vore klädsamt om man inte anklagar den andra för att vilja något illa med samhället.

Anf. 84 JAKOB FORSSMED (KD):

Fru talman! Kära åhörare! Det bekräftas med denna vårproposition att Sverige betalar ett högt pris för regeringens passiva politik. De som betalar det högsta priset är de allt fler arbetslösa som finns i utsatt ställning, som inte får en chans i en arbetsgemenskap, som inte får visa vad de går för och som inte får en chans att försörja sig själva.

Prot. 2017/18:98

16 april

*Debatt med anledning
av vårpropositionens
avlämnande*

De som också får betala ett högt pris är de som inte får en plats på ett äldreboende, där bristen har ökat under mandatperioden. Det är också de som är utsatta för brott, inte minst i våra förorter, och det är alla sköra personer i behov av vård som får vänta i allt längre vårdköer. Dessa personer betalar passivitetens pris, och Sverige har inte råd med en mandatperiod till med samma politik.

Vi har hört Magdalena Andersson från regeringen måla tillvaron i relativt ljusa färger. Det är inte svårt att se att konjunkturvädret är vackert och att Sveriges förutsättningar att möta också stora utmaningar i grunden är goda. Det är bra. Det handlar om hög utbildningsnivå, naturresurser, innovationer, framgångsrika företag, driftiga entreprenörer, stort engagemang i civilsamhället och många som går till jobbet i ur och skur. Arbete är grunden, skogen är vårt gröna guld och tilliten vår osynliga diamant. Stor tillit mellan människor är också samhällsekonomins dolda tillgång.

En lång högkonjunktur och Alliansens jobbreformer har dessutom fyllt Sveriges skafferi med goda råvaror. Det har varit många goda år i rad, men regeringen har förlösat högkonjunkturen. Man har haft stora resurser till sitt förfogande, men man har grävt ned talenterna. Strukturellt riktiga reformer har lyst med sin frånvaro. Denna passivitet gör nödvändiga reparationer svårare och dyrare, och den drabbar behövande här och nu.

I stället har regeringen använt våra gemensamma resurser och till och med höjt skatten på arbete, sparande, förkovran och till och med givmildhet för att kunna strössla ut ett antal reformer ur ett slags godispåse – både små- och storgodis, skulle man kunna säga.

Det är klart att en del är bra, men det finns också det som verkligen förtjänar att kritiseras: elmotorpremie, elcykelpremie – till och med jag som cyklar hela tiden tycker att det är en märklig reform – lägre moms på naturguider, gratis busskort till skolelever, fem miljardsubventioner till byggbolag som inte ens vill ha dem, gratis släktforskning, gratis entré till museer och gratis det ena och det andra.

Vi behöver i första hand rejäla reformer för bostadsmarknad, arbetsmarknad, konkurrenskraft, jobben, vården och omsorgen. Samhällskroppen behöver näringstät och fiberrik mat, typ broccoli. Men många reformer präglas i stället av socker, gelatin, färgämnen och olika typer av E-nummer, typ hallonlakritsskallar. Det är näringsfattigt, fiberbefriat och relativt tuggmotståndssvagt, får man nog säga. Det är kanske den nya svenska modellen – tallriksmodellen.

Socialdemokraterna lovade lägst arbetslöshet i Europa till 2020. Det skulle bli en guldmedalj, men vi är långt ifrån pallen, som innehas av Tjeckien, Tyskland och Malta. Sverige kommer långt ned på listan. Vi skulle halka ur det olympiska programmet om vi uppvisade sådana resultat.

Socialdemokraternas viktigaste vallöfte havererar därmed. Stefan Löfven lovade till och med att inget statsråd skulle få lägga fram ett enda förslag som inte bidrog till att nå detta mål. I vårpropositionen gör regeringen nu bedömningen att man missar detta mål. Det är naturligtvis ett enormt misslyckande, framför allt för de människor som inte får chansen i en arbetsgemenskap, som inte får vara med och bidra på en arbetsplats och som inte får chansen att försörja sig själva.

Sköra människor i behov av vård betalar också ett högt pris för regeringens passivitet. Socialdemokraterna lovade i valet 2014 en vård i absolut världsklass. Allt färre håller nu med om den beskrivningen, snart fyra år senare. En kraftigt minskande andel av de svenska patienterna tycker att sjukvårdssystemet fungerar bra. När befolkningen i elva länder får sätta betyg på kvaliteten på sjukvården hamnar Sverige näst sist bland jämförbara länder. Det är inte konstigt när regeringen har varit passiv och låtit vårdköerna växa från ca 40 000 till 90 000 personer som har fått vänta mer än 90 dagar. Vårdköerna har mer än fördubblats.

Regeringen har inte haft fokus på detta, och man har inte klarat att vända utvecklingen. I stället avskaffade man kömiljarden. Man har också infört en särskild löneskatt på äldre som arbetar.

Jag har i debatt efter debatt varnat för hur detta kommer att drabba kommuners och landstings förutsättningar att behålla nyckelpersoner – erfarna läkare, socialsekreterare, specialistsjuksköterskor och lärare som skulle kunna jobba ett par år till men som får större problem när regeringen lägger på en särskild löneskatt.

Nu – verkligen i elfte timmen – i den sista ändringsbudgeten satsar regeringen 200 miljoner i ett litet försök att stoppa detta blodflöde. För lite och för sent är ett slitet uttryck, men sällan har det varit mer passande.

På område efter område är passivitetens pris högt. Äldreboendebristen har tilltagit. Nu råder brist i 125 kommuner, jämfört med 77 år 2014. Fler äldre hamnar i ensamhet och isolering, och det får rent fysiska konsekvenser. Hälsan försämras i ottrygghetens spår.

Tryggheten försämras också. Man kan av regeringens retorik tro att vi nu har tusentals fler poliser som patrullerar våra gator och torg. Men facit är att vi har 439 färre än när regeringen tillträdde. En myndighet ansvarig för lag och ordning, direkt underställd regeringen, med 439 färre poliser. Vilket misslyckande!

Jag tror att det krävs mycket mer än bara poliser för att vända trenden med ökad ottrygghet. Jag tror på civilsamhället. Men jag är också övertygad om att om inte staten gör sitt, och om inte polisen kan skydda företagare och medborgare, då minskar tilliten. Om inte den som begår grova brott löper en mycket stor risk att åka fast kan vi knappast förvänta oss att civilsamhället ska orka, som de nattvandrande mammorna i Husby, Rinkeby och Gottsunda som kväll efter kväll går ut i de svenska mörka köldgraderna för att stötta och sätta gränser.

Denna passiva politik behöver ersättas av en aktiv reformagenda för Sverige för att prioritera och reformera de grundläggande välfärdsfunktionerna för att möta människors behov, för att förstärka ekonomin och för att förstärka konkurrenskraften. Det behövs reformer för att öka jobbtillväxten. Då kan också tilliten öka.

Vi har förutsättningarna: Vi har företagare och entreprenörer redo att släppa loss sin skaparkraft. Vi har dem som har kommit till vårt land och som inget hellre vill än att få bidra. Vi har föräldrar som vill det bästa för sina barn. Vi har vårdpersonal som gör enorma insatser. Vi har så många tillgångar. Och vi har en arsenal av kristdemokratiska reformer och av alliansreformer redo att sjösättas. Det är reformer för jobb, mer yrkesutbildning, skattelättnader på arbete, så att fler jobb kan växa fram, etableringsjobb där man får chansen att lära sig jobbet på jobbet med något lägre

Prot. 2017/18:98
16 april

*Debatt med anledning
av vårpropositionens
avlämnande*

ingångslön. Vi har reformer för trygghet och fler poliser. Inträdesjobb heter det. Det är bra att ni är med där nere på alliansbänken. Vi har reformer för trygghet och fler poliser, men inte bara fler utan med bättre löner och bättre villkor och med tydligare lokal förankring.

Kristdemokraterna har reformer för familjerna. Det handlar om flexibel föräldraförsäkring, föräldrastöd och bättre ekonomi.

Inte minst har vi reformer för våra äldre. Det är rejäla förbättringar av de sämst ställda äldres ekonomi, så att de sociala behoven inte behöver prioriteras bort. Det är stöd till kommuner som bygger äldreboenden och viten till dem som bara förlänger kön. Vi ska ge makt och myndighet till alla över 85 att själva få välja när det är dags att flytta till ett äldreboende. De ska inte vara beroende av myndigheter, utan de ska själva kunna bryta ensamhet och isolering.

Vi har reformerna för vården. Vi prioriterar mest resurser till vården och omsorgen. Men det är inte bara mer pengar, utan det är pengar för att öka kvaliteten och strukturreformer för att korta köer, för att få fram fler vårdplatser och för att bygga ut primärvården, så att vi inte behöver åka lika ofta till sjukhusens akutmottagningar och så att vården verkligen kommer de sjuka och sköra till del.

Vi vill göra detta. Vi vill lägga fram de här reformerna för att bygga ett samhälle med frihet utan egoism och med solidaritet utan socialism. Vi har klivit in förr när det har varit tomt och trött i Regeringskansliet. Vi har gjort det tillsammans med den reformkraft som stavas Alliansen. Min uppfattning, fru talman, är att denna vårproposition visar att det är dags att byta ut den här regeringen.

(Applåder)

Överläggningen var härmed avslutad.

Propositionen bordlades.

§ 2 Justering av protokoll

Protokollet för den 26 mars justerades.

§ 3 Meddelande om frågestund

Tredje vice talmannen meddelade att frågestund skulle äga rum *torsdagen den 19 april kl. 14.00*.

§ 4 Anmälan om subsidiaritetsprövning

Tredje vice talmannen anmälde att utdrag ur prot. 2017/18:29 för tisdagen den 27 mars i ärende om subsidiaritetsprövning av EU-förslag hade kommit in från utrikesutskottet.

§ 5 Anmälan om faktrapromemorior

Prot. 2017/18:98
16 april

Tredje vice talmannen anmälde att följande faktrapromemorior om förslag från Europeiska kommissionen hade kommit in och överlämnats till utskott:

- 2017/18:FPM66 Kommissionens handlingsplan för Fintech, till finansutskottet
2017/18:FPM67 Kommissionens förslag om säkerställda obligationer, till finansutskottet

§ 6 Bordläggning

Följande dokument anmäldes och bordlades:

Proposition

2017/18:99 Vårändringsbudget för 2018

Skrivelser

2017/18:98 Redovisning av skatteutgifter 2018

2017/18:101 Årsredovisning för staten 2017

Motioner

med anledning av prop. 2017/18:174 En mer heltäckande terrorismlagstiftning

2017/18:4083 av Linda Snecker m.fl. (V)

2017/18:4114 av Adam Marttinen och Patrick Reslow (SD, -)

2017/18:4124 av Tomas Tobé m.fl. (M)

med anledning av prop. 2017/18:199 En stärkt minoritetspolitik

2017/18:4099 av Tina Acketoft m.fl. (L)

2017/18:4104 av Jonas Millard och Fredrik Eriksson (SD)

§ 7 Anmälan om interpellationer

Följande interpellationer hade framställts:

den 13 april

2017/18:485 Gotland som pilotprojekt för självförsörjande energisystem

av *Jesper Skalberg Karlsson* (M)

till statsrådet *Ibrahim Baylan* (S)

2017/18:486 Regeringens jobblöften

av *Niklas Wykman* (M)

till arbetsmarknads- och etableringsminister *Ylva Johansson* (S)

2017/18:487 Ungas företagsamhet

av *Christian Holm Barenfeld* (M)

till närings- och innovationsminister *Mikael Damberg* (S)

Prot. 2017/18:98
16 april

2017/18:488 Hot och trakasserier mot djurägare och jägare
av *Magnus Oscarsson* (KD)
till justitie- och inrikesminister Morgan Johansson (S)
2017/18:489 LSS och finansiering
av *Jeff Ahl* (-)
till statsrådet Lena Hallengren (S)
2017/18:490 Åtgärder för att nå miljömålen
av *Jens Holm* (V)
till miljöminister Karolina Skog (MP)
2017/18:491 Färdtjänst
av *Emma Wallrup* (V)
till statsrådet Tomas Eneroth (S)
2017/18:492 Hot och trakasserier mot djuruppfödare
av *Kristina Yngwe* (C)
till justitie- och inrikesminister Morgan Johansson (S)

§ 8 Anmälan om frågor för skriftliga svar

Följande frågor för skriftliga svar hade framställts:

den 13 april

2017/18:1178 Förskolor och skolor fria från pornografiskt material
av *Åsa Eriksson* (S)
till utbildningsminister Gustav Fridolin (MP)
2017/18:1179 Kenvapenattack i Douma
av *Markus Wiechel* (SD)
till utrikesminister Margot Wallström (S)
2017/18:1180 Läkemedelsklassningen av CBD-produkter
av *Markus Wiechel* (SD)
till socialminister Annika Strandhäll (S)

§ 9 Kammaren åtskildes kl. 16.12.

Sammanträdet leddes
av talmannen från dess början till och med § 1 anf. 28 (delvis),
av förste vice talmannen därefter till och med § 1 anf. 75 (delvis) och
av tredje vice talmannen därefter till dess slut.

Vid protokollet

ANNA ASPEGREN

/Olof Pilo

§ 1 Debatt med anledning av vårpropositionens avlämnande 1

Anf. 1	Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	1
Anf. 2	ELISABETH SVANTESSON (M) replik	4
Anf. 3	Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S) replik	4
Anf. 4	ELISABETH SVANTESSON (M) replik	5
Anf. 5	Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S) replik	5
Anf. 6	OSCAR SJÖSTEDT (SD) replik	6
Anf. 7	Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S) replik	6
Anf. 8	OSCAR SJÖSTEDT (SD) replik	6
Anf. 9	Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S) replik	7
Anf. 10	EMIL KÄLLSTRÖM (C) replik	7
Anf. 11	Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S) replik	7
Anf. 12	EMIL KÄLLSTRÖM (C) replik	8
Anf. 13	Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S) replik	8
Anf. 14	MATS PERSSON (L) replik	9
Anf. 15	Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S) replik	9
Anf. 16	MATS PERSSON (L) replik	10
Anf. 17	Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S) replik	10
Anf. 18	JAKOB FORSSMED (KD) replik	10
Anf. 19	Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S) replik	11
Anf. 20	JAKOB FORSSMED (KD) replik	11
Anf. 21	Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S) replik	12
Anf. 22	ELISABETH SVANTESSON (M)	12
Anf. 23	Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S) replik	15
Anf. 24	ELISABETH SVANTESSON (M) replik	15
Anf. 25	Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S) replik	15
Anf. 26	ELISABETH SVANTESSON (M) replik	16
Anf. 27	OSCAR SJÖSTEDT (SD) replik	16
Anf. 28	ELISABETH SVANTESSON (M) replik	16
Anf. 29	OSCAR SJÖSTEDT (SD) replik	17
Anf. 30	ELISABETH SVANTESSON (M) replik	17
Anf. 31	JANINE ALM ERICSON (MP) replik	17
Anf. 32	ELISABETH SVANTESSON (M) replik	18
Anf. 33	JANINE ALM ERICSON (MP) replik	18
Anf. 34	ELISABETH SVANTESSON (M) replik	19
Anf. 35	ULLA ANDERSSON (V) replik	19

Anf. 36	ELISABETH SVANTESSON (M) replik.....	19
Anf. 37	ULLA ANDERSSON (V) replik	20
Anf. 38	ELISABETH SVANTESSON (M) replik.....	20
Anf. 39	OSCAR SJÖSTEDT (SD).....	21
Anf. 40	Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S) replik.....	23
Anf. 41	OSCAR SJÖSTEDT (SD) replik	23
Anf. 42	Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S) replik.....	24
Anf. 43	OSCAR SJÖSTEDT (SD) replik	24
Anf. 44	JAKOB FORSSMED (KD) replik	24
Anf. 45	OSCAR SJÖSTEDT (SD) replik	25
Anf. 46	JAKOB FORSSMED (KD) replik	26
Anf. 47	OSCAR SJÖSTEDT (SD) replik	26
Anf. 48	JANINE ALM ERICSON (MP)	26
Anf. 49	EMIL KÄLLSTRÖM (C) replik.....	28
Anf. 50	JANINE ALM ERICSON (MP) replik	28
Anf. 51	EMIL KÄLLSTRÖM (C) replik.....	29
Anf. 52	JANINE ALM ERICSON (MP) replik	29
Anf. 53	JAKOB FORSSMED (KD) replik	29
Anf. 54	JANINE ALM ERICSON (MP) replik	30
Anf. 55	JAKOB FORSSMED (KD) replik	30
Anf. 56	JANINE ALM ERICSON (MP) replik	31
Anf. 57	EMIL KÄLLSTRÖM (C)	31
Anf. 58	JANINE ALM ERICSON (MP) replik	33
Anf. 59	EMIL KÄLLSTRÖM (C) replik.....	34
Anf. 60	JANINE ALM ERICSON (MP) replik	34
Anf. 61	EMIL KÄLLSTRÖM (C) replik.....	35
Anf. 62	ULLA ANDERSSON (V) replik	35
Anf. 63	EMIL KÄLLSTRÖM (C) replik.....	36
Anf. 64	ULLA ANDERSSON (V) replik	36
Anf. 65	EMIL KÄLLSTRÖM (C) replik.....	37
Anf. 66	ULLA ANDERSSON (V).....	37
Anf. 67	MATS PERSSON (L) replik.....	40
Anf. 68	ULLA ANDERSSON (V) replik	40
Anf. 69	MATS PERSSON (L) replik.....	41
Anf. 70	ULLA ANDERSSON (V) replik	41
Anf. 71	JAKOB FORSSMED (KD) replik	41
Anf. 72	ULLA ANDERSSON (V) replik	42
Anf. 73	JAKOB FORSSMED (KD) replik	42
Anf. 74	ULLA ANDERSSON (V) replik	43
Anf. 75	MATS PERSSON (L)	43
Anf. 76	JANINE ALM ERICSON (MP) replik	46
Anf. 77	MATS PERSSON (L) replik.....	46
Anf. 78	JANINE ALM ERICSON (MP) replik	47
Anf. 79	MATS PERSSON (L) replik.....	47
Anf. 80	ULLA ANDERSSON (V) replik	47
Anf. 81	MATS PERSSON (L) replik.....	48
Anf. 82	ULLA ANDERSSON (V) replik	49
Anf. 83	MATS PERSSON (L) replik.....	49
Anf. 84	JAKOB FORSSMED (KD)	49

§ 2 Justering av protokoll.....	52	Prot. 2017/18:98
§ 3 Meddelande om frågestund.....	52	16 april
§ 4 Anmälan om subsidiaritetsprövning	52	-----
§ 5 Anmälan om faktapromemorior	53	
§ 6 Bordläggning.....	53	
§ 7 Anmälan om interpellationer	53	
§ 8 Anmälan om frågor för skriftliga svar.....	54	
§ 9 Kammaren åtskildes kl. 16.12.....	54	